Է. ՏԱՐԻ 1832 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890 — Ն. Տ. 5 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՃՐ. 13 ՐԷՃԷՊ 1307 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս	տարեկան	160
»	»	80
»	»	40
Գաւառաց	»	200
» »	»	100
Օտար երկիրն.	տարեկան ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ »	28

Ծանուցումները և բաժանորդագրութիւնները ընդունուած են խմբագրատան մէջ.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 21 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՏԻԿՆԱՅՔ ՓԱՓԿԱՍՈՒՆՔ»

Ոսկեղէն այն դարէն ի վեր ուր Եղիշէ գրեց այս բառերով սկսող իւր անմահ հատուածը, հայ տիկնայք գովելի հանդիսացած են ինչ ինչ բարեմասնութեամբք. Ազգասիրութիւն, եկեղեցասիրութիւն և բարեգործական անձնուիրութիւն Վարդանանց պատմիչին նախամեծար համարած ձիրքերն էին հայ տիկնայց վրայ. Անոնց հետ կան ուրիշ բարեմասնութիւնք ևս զորս աւանդաբար պահուած կը տեսնենք հայ տիկնայց գաւառացի և Պոլսեցի ընտրագոյն մասին մէջ, և ասոնց անշուշտ մեծ մասամբ մը կը պարտինք հայ ընտանեկան կենաց պահպանումն, որ ազգային պահպանութեան հզօրագոյն տարրերէն մին է, և ցեղային յատկանիշներու առաւել կամ նուազ անվթար փոխանցումը սերունդէ ի սերունդ. Հաւատարմութիւն, համեստութիւն, տանտիկնութիւն աւանդական ձիրքեր են հայ տիկնայց լաւագոյն հատուածին մէջ. Եթէ հին ազէտ դարուց մէջ այս ձիրքեր ի հանդէս եկեր և պահուեր են տեսակ մը կրաւորական անգիտակից միօրինակութեամբ, դարուս քննադատական լուսաւորութիւնը կանգուն պիտի թողո՞ւր անցեալէն այս յիշատակներ, փառպիտի պահէ՞ր այս զգացումներ փափկասուն, փափկաճաշակ, պերճափայլ հայ տիկնայց դասուն մէջ. Տեղի չկա՞յ միթէ վախնալու թէ եւրոպեան կարգ մը բարուց չըսենք ապականութիւնք բայց անհրկրայելի թեթեւութիւնք պիտի ազդէր մեր իգական բարուց վրայ, որք ապաքէն շատ կենտրոն մէջ կը ձեւուին եւրոպեան կաղապարին վրայ, և յանժամ ո՞ւր պիտի Յայն Եղիշէի դարէն ի վեր զմայլմամբ երգուած բարեմասնութիւնք հայ տիկնայց. — Խնդիր մ'է սա որ պարբերաբար կը զբաղեցնէ հայ ընկերութեան վրայ որոճացող միտքերն. Ոմանք լաւատեսք յաժնոյնի և ամենայնիւ եւրոպեան իրաց ու հանդամանաց սարսուռն հետևողութեան մէջ անվրեպ յառաջդիմութիւն կը տեսնեն. Եւ այլք յոռետեսք նախնի ըմբռնումներէ և զգացումներէ ամեն շեղում նոյնչափ անվրէպ քայլ մը կը նկատեն դէպ յապականութիւն, և Երեմիական ողբեր կը կարդան հայ ընկերութեան ապականութեան վրայ, մանաւանդ հայ ընտանեկան կապերու մերձաւոր անխուսափելի քայքայման վրայ. Ո՞ւր է ճշմարտութիւնը.

Ճշմարտութիւնը սովորաբար ծայրայեղութեանց մէջ տեղն է. Չենք կրնար ուրանալ թէ եւրոպեան բարուց և սովորութեանց յոռի կողմերն աննպաստ ազդեցութիւն մ'ըրած են հայ ընկերութեան լուսաւորեալ կարծուած հատուածներուն վրայ. Բայց պարտինք նաեւ գոհութեամբ հաստատել թէ ազատութեան և պարզմտութեան քօղին տակ նախնական վիճակի մէջ երեւցած կարգ մը առաքինութիւնք քաղաքակրթութեան բերած բարձրագոյն կրթութեան շնորհիւ առաւել ազնուացած պայծառացած կը փայլին. Եթէ մի կողմէ կը գանգատինք թէ մոլութիւնք կը նրբանան, ընդէ՞ր չխոստովանինք միւս կողմէ թէ առաքինութիւնք առաւել վճիտ լոյսով մը կը շողան. Օրինակի համար. նախնի դարուց մէջ իգական հաւատարմութիւնը տեսակ մը ծառայական հպատակութիւն է. Արդի ժամանակիս մէջ, փոխադարձ պարտուց և իրաւանց լուսամիտ գիտակցութեան մը արդիւնք է, և ընկերային սրբութեան մեծագոյն միջոցն է. Իգական համեստութիւնն անցելոյն մէջ տեսակ մը պարտաւորութիւն է, անխուսափելի արդիւնք առնական առաւելակշիռ իշխանութեան, որ չէր հանդուրժեր իգական ծայրայեղութեանց. Արդի ժամանակիս մէջ, ազնուագոյն կրթութեան ինքնաբուխ արտադրութիւնն է, որուն կը յօժարի իգական լաւագոյն ընկերութիւնն՝ ո՛չ թէ զօրաւոր սեռէն քաշուելով, այլ իւր ազատութեան մէջ պատշաճ համարելով չափ և սահման դնել պերճանաց եւ պչրանաց. Տանտիկնութիւնն անցելոյն մէջ առանձին ծառայութեան հետ կը շփոթէր, մինչ արդի ժամանակիս մէջ հարուստ տիկնայք անգամ աւելորդ ծախքերէ խնայութիւն ընելու հոգ կը տանին՝ բարեգործութեան նուիրական մեծագոյն միջոցներ ունենալու համար իրենց տրամադրութեան ներքեւ. Եթէ անցելոյն մէջ իգական ազգասիրութիւնն և եկեղեցասիրութիւնն ընդհանրապէս ողորմութեան գործերով կ'արտայայտուէին, ներկային մէջ ո՛չ նուազ ազգասէր և եկեղեցասէր կը հանդիսանան այն հայ տիկնայք որք հայ ընկերութեան իմացական և բարոյական մակարդակը բարձրացնելու ջանադիր կը գտնուին՝ մայրաքաղաքիս և գաւառաց մէջ աղքատիկ հայ իգական սերնդեան կըրթութեան աշխատելով.

Այս խորհրդածութիւնները կը ներշնչեն այն քանի մը սրտաշարժ խօսքեր զորս Խրիմեան Հայրիկ արտասանեց Տիկին Նեկտառ Ջանդի դագաղին վրայ, զոր իրաւամբ ներկայացուց իբրեւ տիպար հայ իգական առաքինութեանց. Այսպիսի դասն կորուսներ կուգան մերթ ընդ մերթ յիշեցնել թէ հայ տիկնայց աւանդական բարեմասնութիւնք չեն կորած հայ ընկերութեան այլ և այլ կարգերուն մէջ. Ո՞չ ապաքէն անցեալ տարի ևս ուրիշ մեծ կնոջ մը՝ Սրբուհի Մայրապետին՝ կորուստը կսկծալի հարուած մը տալով յիշեցուց մեզ այս մի և նոյն ճշմարտութիւն. Քաղաքակրթութիւնն ո՛չ միայն չսպաններ այլ առաւել ևս կը զարգացնէ այս ընտիր և հանրօգուտ բարեմասնութիւններ. Ճշմարտապէս սրտագրաւ երեւոյթ մ'է տեսնել թէ մեծահարուստ մեծափարթամ հայ տիկնայք ամենայն համեստութեան և տանտիկնութեան ընտիր օրինակ մը կ'ընծայեն իրենց այն քոյրերուն որք՝ նիւթական այնչափ յաջող վիճակի մէջ չգտնուելով կ'ենթադրուի թէ աւելի ևս համեստութեան և տանտիկնութեան հակամէտ պէտք է լինին, բայց ընդհակառակն ծայրայեղ արդուզարդուց և շռայլութեանց ցուցահանդէս մը կը պարզեն, որ լաւ տպաւորութիւն չի թողուր. Այս ծայրայեղութիւնք շատ ընտանեաց կործանման պատճառ եղած են. Շատ երիտասարդաց ալ ամուսնութենէ զգուշանալուն գլխաւոր պատճառն իգական սեռի մէկ մասին ցոյց տուած տարօրինակ հակումն է ի չափազանցութիւն արդուզարդուց և ամուլ ծախուց. Եթէ մանր հետազօտենք, շատ ընտանեաց մէջ տիրող դժբախտութեան գլխաւոր պատճառն ալ նիւթական է, և յառաջ կուգայ համեստութեան, պարզութեան և տանտիկնութեան գովելի հանգամանաց պակասութենէն. Այս կացութեան չարիքները մանրամասնելու պէտք չկայ, քանի որ մեզմէ ամեն ոք իւր ընտանեկան ծանօթութեան շրջանակին մէջ կրնայ յիշել շռայլութեան և անհեռատեսութեան ողբալի օրինակներ. Այս չարեաց դէմ Խրիմեան Հայրիկ իւր պարզ ոճով զգուշացուց հայ ընկերութիւնը, մատնանիշ ընելով հանգուցեալ Տիկնոջ վրայ, որ բարեկեցիկ վիճակի մը ամեն հրապոյրներուն, ամեն փորձութիւններուն հակառակ, հետեւելի օրինակ հանդիսացած էր միշտ տանտիկնութեան, պարզութեան, պարկեշտութեան և բարեպաշտութեան. Այս բարեմասնութեանց համար աւելի բարձրագիր օրինակներ կրնանք մատնանիշ ընել, յիշելով՝ օրինակի համար՝ Գերմանիոյ արդի Կայսրուհին Վեհ. Օգիւսթ-Վիքթորիա, որ, ինչպէս անցեալ օր կը գրէինք լրագրոյս արտաքին բաժնին մէջ, այս օրերս հիմնեց Դաշնակցութիւն մը Բրուսիական բարուց բարուց պահպանման համար. Անդամուհիք գերման ընկերութեան բարեկեցիկ դասուց պատկանող տիկնայք և օրիորդք են, որք կը խոստանան պերճանքէ և պչրանքէ զգուշանալ և ուրիշներն ալ զգուշացնել. Բարի օրինակն իրենք պիտի ընծայեն՝ չափաւորելով իրենց արդուզարդն, համեստ հագուստներ միայն հագնելով, և ընտանեկան շրջանակի մէջ խիստ խնայութիւն ի գործ պիտի դնեն, ներշնչուելով նոյն ինքն Վեհ. Թագուհի-Կայսրուհւոյն գեղեցիկ օրինակէն, որ իւր Տէրութեան ազնուական տիկնայց այս ընտիր պատուէրները տալէն յառաջ, ինք ի գործ դրած է զանոնք, և կը շարունակէ պարկեշտութեան, համեստութեան և խնայութեան օրինակելի փորձեր ընծայել թէ՛ ընտանեկան և թէ հանրային կենաց մէջ. Կրնանք յիշեցնել այս առթիւ թէ Ֆրետերիկ Կայսրուհին, հանգուցեալ Աւկուսթա Կայսրուհին և Անգլիոյ Վեհ. Վիքթորիա Թագուհին ևս բարի համբաւ վայելած են միշտ իրենց պարզասիրութեամբ, ամուսնական պարկեշտութեամբ ու հաւատարմութեամբ, ինչպէս և տանտիկնութեամբ. Տիկին Կլատսթոն պերճախօս օրինակ մ'է տանտիկնութեան, որոյ վրայ ընտիր գրքոյկ մ'ալ ունի հեղինակած. Եւ նոյն իսկ Ֆրանսուհեաց մէջ, որք շռայլ կը համարուին, Օրլէանեան իշխանուհիք իրենց պարզասիրութեամբ և համեստութեամբ հռչակաւոր են. Միացեալ Նահանգաց մէջ միլիոնատէր տիկնայք և օրիորդք բազմաթիւ են, և ասոնց փարուց ու բարուց նկատմամբ տրուած տեղեկութիւնք սա է ընդհանրապէս թէ համեստ քաղաքացւոյ մը պարզութեամբ օժտել կը գտնուին, որ համեստ քաղաքացեաց իսկ զարմանք կը պատճառէ. Բայց իրօք տեղի չկայ զարմանալու. Պարզութեան սահմանաց մէջ ևս կարելի է վայելչութիւն, և հարստութիւնք գնահատելի է ո՛չ այնչափ անձնական շռայլութեան համար տուած միջոցներովն որչափ ընկերութեան կարօտեալ մասանց բարերարելու համար ընծայած դիւրութեամբք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՔ

Պերլինէ կը ծանուցանեն թէ եօթն միլիոն ընտրողներէն 1,341,500ն ի նպաստ Ընկերվարականաց քուէ տուած են, այսինքն երեք տարի առաջուան ընտրութեան վրայ Ընկերվարականք այս անգամ 567,405 քուէ աւելի ստացած են. Արմատական և ժողովրդական ընտրելիք ստացած են 1,279,000 քուէ, այսինքն 1887ի ընտրութեան վրայ 224,600 քուէ աւելի ունեցած են. Իսկ կառավարական կուսակցութիւնք որք այս անգամ 2,546,700 քուէ ունին, վերջին ընտրութենէն ի վեր մէկ միլիոն քուէ կորսուած են, և Կաթոլիկներն այս անգամ 1,420,438 քուէ ունին, յորմէ կը հետեւի թէ երեք տարիէ ի վեր 206,657 քուէ կորսուած են.

ՕՐԼԷԱՆՈՒ ԴՈՒՔՍԸ

Օրլէանու դուքսը Փարիզի բանտէն մեկնած միջոցին շնորհակալութիւն յայտնեց բանտին տնօրէնին՝ իւր մարդավար ընթացքին համար, և 1,000 ֆր.ի գումար մը յանձնեց՝ բանտին պաշտօնէից բաշխուելու համար.

Արդ, բանտային փարշութեան պաշտօնէից արգիլուած է պարգեւ ընդունիլ. Փարիզի բանտին տնօրէնութեան կողմէ հետեւապէս ծանուցուեցաւ Բիբերվոյի բանտին տնօրէնին (որոյ խնամոց յանձնեալ է այժմ Օրլէանու դուքսը) թէ իւր տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուի 1,000 ֆր.ի գումարը, դքսին անձնական ծախուց յատկացուելու համար.

— Պ. տը Պլովից կ'ըսէ թէ շնորհիւ ձախող ընթացքին որով կառավարութիւնք շարժեցաւ այս խնդրոյ մէջ, Օրլէանու դուքսը նոր թեկնածու մ'եղած է Ֆրանսայի համար, և իւր հօր մէկ խօսքը բաւ է իբրեւ ապագայ թագաւոր Ֆրանսացւոց մատնանիշ ընելու զինքն. Բանտարկութենէն առաջ, դուքսը գրեթէ անծանօթ էր Ֆրանսայի մէջ, բայց բանտարկութենէն ի վեր Ֆրանսացիք կ'ըսեն թէ երիտասարդ դուքսը մարդ մ'է եղեր, զոր հաշուի պէտք է առնուլ քաղաքական վիճաբանութեանց մէջ. Պուլանժէականութեան նորաձեւութիւնք կ'անցնի, և Օրլէանու դուքսն օրուան մարդը կը դառնայ Ֆրանսայի մէջ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Հեռագիրը ծանոյց արդէն թէ Ծերակոյտը քուէարկած է նոր օրէնք մը, որուն համեմատ նախարարաց, կառավարական պաշտօնատարաց և խորհրդարանի անդամոց դէմ վատահամբաւիչ բաներ գրող խմբագիրք և այլ անհատք յետ այսուհետեւ երդուեալ դատաւորաց առջեւ չպիտի դատուին, այլ պատժական հասարակ դատարանաց առջեւ պիտի քաշուին, որք միշտ աւելի խստութեամբ կը դատեն՝ սոսկ օրինական տրամադրութիւններէ ներշնչուելով.

Այս նոր օրէնքին վիճաբանութեան առթիւ, Ֆրանսայի ամենէն պերճախօս ատենաբաններէն մին, Պ. Շալմէլ-Լաքուռ, հզօր բանախօսութիւն մը արտասանելով, պահանջեց վերջ մը տալ լրագրական լեզուի խայտառակութեանց, որք ո՛չ միայն ֆրանսական լրագրութիւնն այլ ֆրանսական ազգը կ'անպատուեն՝ տիղմի մէջ թաթախելով ամենայն ինչ որ յարգի եւ պատկառելի է Ֆրանսայի մէջ, և չխնայելով ամենէն անարատ համբաւներուն անգամ. Պ. Շալմէլ-Լաքուռ ցոյց տուաւ թէ երդուեալ քաղաքացիք անկողմնակալ դատաւորութիւն չեն կրնար ընել այսպիսի պարագայից մէջ, իսկ ընդհակառակն արուեստաւոր դատաւորք փութահելի են իրենց անկողմնակալութեամբ, քանի որ անձնական վէճերու հաղորդ չեն գտնուիր, և օրինական տրամադրութիւնները ճշդութեամբ կը նկատեն.

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԿ

Ժամանակէ մ'ի վեր Համսլաւեանք հետամուտ են՝ գաղթականութիւն յառաջ բերել գրաւեալ գաւառաց մէջ, ցոյց տալու համար թէ Պոսնացիք դժգոհ են արդի դրութեան ներքեւ. 720 ընտանիքներ Հէրսէկէ կը մեկնին՝ Սերպիոյ մէջ հաստատուելու համար. Տեղական աւստրեան իշխանութիւնք ո՛և է միջոց ձեռք չառին այս շարժումը խափանելու համար, համոզուած լինելով թէ գաղթականք պիտի վերադառնան երբ համոզուին թէ զիրենք ի գաղթականութիւն յորդորողներուն նպատակը քաղաքական էր սոսկ. Այս գաղթականութեան սկսելուն հետ մէկտեղ, ռուս լրագիրք կծու յօդուածներ կը հրատարակեն Պոսնա-Հէրսէկի տեղական իշխանութեանց ընթացքին դէմ, զոր հարստահարական կը նկատեն.

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ի Գերմանիա ընկերվարական կուսակցութեան ընտրական յաջողութիւնք մեծագոյն գոհունակութիւն պատճառեցին ուրիշ երկիրներու Ընկերվարականաց մէջ, և ամեն կողմէ շնորհաւորական հեռագրեր և նամակներ կ'ուղղուին Գերմանիոյ ընկերվարական կուսակցապետներուն. Այս բարոյական աջակցութենէ զատ, Աւստրիայէն, Զուիցերիայէն, Իտալիայէն, Ֆրանսայէն և Շուէտէն մեծաքանակ դրամական նպաստներ կը ղըրկուին Գերմանիոյ Ընկերվարականաց.

Այս ընտրութիւնք ցոյց տուին նաեւ թէ ընկերվարական խռովարարները մէկ քաղաքէն ուրիշ քաղաք արտաքսելու իշխանութիւնը, զոր գերման իշխանութիւնք յաճախ ի գործ կը դնեն, գլխովին ներհակ արդիւնք կուտայ. որովհետեւ Պերլինէ, Համպուրկէ և Լայփցիկէ արտաքսեալ Ընկերվարականք գաւառաց մէջ յոյժ գործօն ծաւալում մ'ըրած են, և մեծապէս նպաստած են Ընկերվարականաց ընտրական յաջողութեան.

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ամերիկայի ամեն Տէրութեանց ներկայացուցիչներէ բաղկացեալ համաժողովն որ ի Ուաշինկթըն կը գումարի ժամանակէ մ'ի վեր՝ ընդունեց կարեւոր և ընդարձակ ծրագիր մը, որուն համեմատ Հիւսիսային, Կեդրոնական և Հարաւային Ամերիկա երկաթուղւով ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ պիտի դրուին. Ուրիշ միջոցներ ևս կը տնօրինուին այս համաժողովոյ մէջ՝ Ամերիկայի երից մասանց միջեւ տնտեսական յարաբերութիւններն ևս առաւել զօրացնելու և մտերմացնելու համար.

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Լիզպոնէ կը ծանուցանեն թէ Փորթուկալի զինուորական պաշտպանութիւնն աւելցնելու և նաւատորմը զօրացնելու համար բացուած ազգային հանգանակութեան առաջին երկու ցուցակներուն գումարն է 80,000 անգլ. ոսկի. զոր կը յուսացուի մէկ միլիոն ոսկւոյ բարձրացնել.

— Հակառակ ամեն արգելքներու, Սերփա Փինթօ հազարապետ Բարեյուսոյ Գլուխը գացած է, ուստից փորթուկէց թղթատարական շոգենաւ մը նստելով Փորթուկալ պիտի վերադառնայ, հրաժարելով զինուորական գործօն պաշտօններէ.

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պելկրատի պուլկարական գործակատար Պ. Մինչէվիչ եա կեցեր է Պելկրատի Համալսարանին մէջ ուսում առնող մակեդոնիացի երիտասարդները Սոֆիա ղրկելու ձեռնարկութենէն.

—)(87 —)(

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԱՆՑԵԱԼԸ

—Բնական չէ՞ այս.

—Անկարելի բան է.

—Ինչո՞ւ, կը հարցունէ Անտրէ զարմացած.

Ու Նօէլի պէս՝ ինքն ալ ոտքի կ'ելլէ.

Երեցն անխօս կը մնայ. Կը մտածէ. Ի՞նչ պիտի ըսէ. Չգիտէր թէ ի՞նչ պատճառ առաջ բերէ Անտրէի. Խօսք չի գըտներ ըսելու. Չկրնար յայտնել նմա ճշմարտութիւնը որուն տեղեակ է ինք, զոր գէթ մասամբ գիտէ. Չուզէր անպատուել մայրն յաչս զաւկին որ ոչինչ գիտէ և որ բարեպաշտիկ ու անբիծ յիշատակ մը պահած է մօրմէն.

Եւ ժեղդրիտ—մայրը—գրեթէ մեռած՝ հանդիսատես կ'ըլլայ երկու եղբարց միջեւ բացուած պայքարին.

Սոսկալի հարց մը, յետոյ ուրիշ մը կը ներկայանան իր մտաց.

Միթէ պիտի տեսնէ՞ր որ իր անդրանիկ զաւակը Ռընոտիէռը կը պաշտպանէ, այդ գազա՛նը.

Աստուած թոյլ պիտի տա՞ր որ այդ գարշելի անիրաւութիւնը գործուի.

Եւ ինչպէ՞ս արգիլել զայն.

Միւս հարցն աւելի ևս վշտալի էր.

Ի՞նչ է պատճառ այն ատելութեան որ յանկարծ երեւան եկած էր երեցին պատասխանին մէջ. Ինչո՞ւ Նօէլ ըսած էր թէ անկարելի է որ իր եղբայրը բժիշկը պաշտպանէ. Արդեօք կը յիշէ՞ր իր մանկութիւնը. Գիտէ՞ր թէ ո՛վ է այդ Ռընոտիէռը. Տեղեա՞կ է անոր վատութեան, այն գազանային գործին զոր գործած է և որուն պատիժը կրած չէ տակաւին. Եւ եթէ գիտցած չըլլար այդ վատութիւնն, ուսկի՞ց առաջ եկած պիտի ըլլար իր թշնամութիւն. Երիտասարդը մոռցած չէ իր մանկութեան ժամանակ լսած խօսքերէն ո՛չ մին. Այս կը մտածէ աչա հէգ մայրն ու սիրտը կ'արիւնի.

Անտրէ կը յարէր.

—Ինչո՞ւ անկարելի պիտի ըլլայ. Ընդհակառակն շատ բնական բան մըն է.

Քահանայն, իր ահռելի անձկութեան մէջ, կը լռէր.

Երկու մարդ կար ի նա, զաւակը ու քահանայն.

Քահանայն կը յիշէր աւետարանական հեզութեան, քաղցրութեան եւ խաղաղութեան պաշտօնը զոր պարտաւոր էր կատարել. Քանի որ Ռընոտիէռ ամբաստանեալ էր, յանցաւոր ըլլար կամ անմեղ, քահանայն արգիլելու չէր իր եղբայրը՝ զայն փրկելէ... Նոյն իսկ եթէ յանցաւոր ըլլար, մանաւանդ եթէ յանցաւոր էր. Միթէ Ռընոտիէռ չէ՞ր կրնար զղջալ. Եւ միթէ կրօնքն իր Թեւերը չէ՞ր բանար զղջացողներուն առջեւ. Աւասիկ այն մտածումներ զորս կը ներշնչէր նմա իր քահանայական հանգամանքը.

Սակայն զաւկին ձայնը աւելի զօրաւոր էր քան քահանային ձայնը.

Ի զուր կը փորձէր ականջ չկախել անոր, այդ ձայնը զօրաւորագոյն էր ու զայն միայն կը լսէր.

Եւ ներքնապէս կապստամբէր անոր դէմ.

Ո՛չ. Ռընոտիէռ չպիտի պաշտպանուէր Անտրէի կողմէ.

Անտրէ, Ֆէրնանտի որդին, չէր կրնար անպատուութենէ ու խայտառակութենէ ազատել տօքթորը, իր մօրը տարփածուն.

Եթէ Ռընոտիէռ յանցաւոր էր, պէտք չէր արդարութիւնն արգիլելու. Աստուծոյ որոշումներն անթափանցելի են. Ռընոտիէռ մէկ անգամէն պիտի քաւէր իր երկու ոճիրները. Եթէ Ռընոտիէռ այժմ անմեղ էր, չէ՞ մի որ ատենօք յանցաւոր եղած էր Ֆէրնանտի հանդէպ. Եւ պատժուելով ոճրի մը համար, զոր չէր գործած, քաւած չպիտի՞ ըլլար այն ոճիրն որուն համար չէր պատժուած.

Այսպէս կը տրամաբանէր.

Երեցին շրթունք կը մրմնջէին.

—Պէ՛տք է մոռնալ. Պէտք է ներել. Իմ պարտքս է այս. Մոռնալու և ներելու համար քահանայ եղած եմ ես.

Բայց իր շրթունք միայն կ'ըսէին զայս. Զաւկին սիրտը, մարդուն սիրտը կը պատասխանէր.

—Մոռնալու իրաւունք չունիս. Դուն քահանայ ես, կըմբռնեմ, բայց ամեն բանէ առաջ զաւակ ես, եւ մարդը չկրնար ներել այն ոճրին որ թշուառ ըրաւ քու մայրդ. Մի՛ ներեր, ընդհակառակն յիշէ՛, յիշէ՛ միշտ.

Եւ այսպէս, երկու հակասական զգացմանց մէջ տանջուելով, երկուքն ալ իրարու չափ զօրաւոր, ընկճեալ, լքեալ, Նօէլ կը լռէր.

Երրորդ անգամ ըլլալով, Անտրէ կը հարցափորձէր իր եղբայրը.

—Խօսէ՛, Նօէլ. Ի՞նչ առարկութիւն ունիս ընելիք. Իմ ուզածս ալ անոնց պատասխանել է. Գոնէ պէտք է որ գիտնամ զայնս. Եւ դու կը վարանիս ինծ յայտնել քու առարկութիւններդ...

Քահանայն կը յօժարի խօսիլ.

Իրենց բուռն մտազբաղման մէջ, ժեղդրիտը մոռցած են և ժեղդրիտ մըտիկ կ'ընէ.

—Երբ հօրմէս արտօնութիւն խնդրեցիր Ժիւլէթի հետ ամուսնանալու, կը յիշե՞ս ինչ որ պատասխանեց քեզ.

—Կը յիշեմ, հայրս մերժեց ի սկզբան.

—Եւ առանց պատճառը բացատրելու.

—Առանց պատճառը բացատրելու.

—Հակառա՞կ քու սիրոյդ.

—Այո՛. Բայց դու հոն էիր, Նօէլ. կը յիշե՞ս քու կարգիդ թէ ի՞նչ պատասխանեց ինծ, երբ կը խնդրէի որ ետ առնու իր որոշումը. Ի՞նչ պատասխանեց տեսնելով թէ որքան կը սիրէի Ժիւլէթը.

—Չեմ յիշեր.

—Սա պատասխանեց ինծ. «Գնա՛ Ռընոտիէռէն խնդրել իր աղջկան ձեռքը. Եթէ ինքը ընդունի, այլ ևս ո՛չ մէկ առարկութիւն չեմ ունենար մերժելու համար.

—Դու գացիր Ռընոտիէռը գտար եւ ինքը մերժե՞ց.

—Այո՛.

—Ուրեմն այլ ևս Ժիւլէթի վրայ մի՛ մըտածեր. Կը տեսնես թէ այդ աղջիկը քու կինդ չպիտի ըլլայ բնաւ.

—Ընդհակառակն ամեն ժամանակէ աւելի կը խորհիմ այդ բանին վրայ, վասն զի ամեն ատենէ աւելի ստոյգ եմ թէ Ժիւլէթ իմ անունս պիտի կրէ.

—Բացատրէ՛ միտքդ.

—Երէկ, բանտին մէջ, խնդիրքս կըրկնեցի Ռընոտիէռին. «Երբոր զքեզ ազատեմ, ըսի նմա, երբ քու պատուաւորութիւնդ, քու անմեղութիւնդ հռչակեմ, երբ բանտէն հանել տամ զքեզ առաջուընէ աւելի յարգելի ընծայելով, Ժիւլէթն ինծ կնութեան պիտի տա՞ս ի փոխարէն քեզ մատուցանելիք ծառայութեանս.

—Եւ ի՞նչ պատասխանեց, հարցուց քահանայն դողդղալով.

—Ընդունեց. «Ժիւլէթը քեզ կնութեան կուտամ, պատասխանեց, պայմանաւ սակայն որ հայրդ հաւանի.» Հօրս մեռնիլը չէր գիտեր, վասն զի անոր մահէն քանի մը օր առաջ ձերբակալուած էր: «Քանի որ հայրդ մեռած է եւ ինքն էր մերժողը, այլ ևս արգելք մը չի մնար.»

—Ուրեմն ի՞նչ ընել մտադիր ես.

—Պիտի համակերպիմ հօրս վերջին խօսքերուն որոցմով աւարտեցաւ այն տեսարանը որուն վրայ կը խօսինք. «Եթէ Ռընոտիէռ հաւանի, ըսաւ կոմսը, այլ ես մերժելու պատճառ մը չեմ ունենար ևս. Ռընոտիէռ կը հաւանի. Եթէ զինքը ազատեմ, Ժիւլէթ իմ կինս պիտի ըլլայ.

Երկու եղբարք դէմ առ դէմ նստած էին, չըմինէին կրթնած որուն մէջ փայլուն կրակ մը կը վառէր. Քահանայն պչած, չկարենալով ինքզինքը զսպել, յուզմունքէն դողահար, մատանցը մէջ կը շարժէր իր գդակը. Գլուխը կախած էր. Դէմքը գունատ էր եւ հոգւոյն մէջ տեղի ունեցած պայքարէն յոգնած. Աչքերը կապուտակածիր դարձած էին յանկարծ, և իր յիշատակաց ծանր բեռան տակ ընկճուելով, խոնարհեցուցած էր ուսերը զորս բընութիւնք ամրացուցած էր.

Առարկութիւն չէր գտներ ընելու.

Միակ պատճառ մը գոյութիւն ունէր, և զայն ալ չէր կրնար ըսել.

Այնպէս որ միևնոյն բառերն յամառաբար շրթանցը վրայ կուգային.

—Պէտք չէ որ Ժիւլէթի հետ ամուսնանաս, քանի որ հայրերնիս մերժած էր. Պէտք չէ որ Ռընոտիէռը պաշտպանես...

Եւ յանկարծ, ներշնչումէ մը դրդեալ.

—Հայրս տեղեա՞կ էր քու այդ խորհուրդիդ.

—Այո՛.

—Հաւանա՞ծ էր.

—Ո՛չ.

Ցասման նշոյլ մը փայլեցաւ իր աչքերուն մէջ.

(Շարունակելի)

որ վիշտ պատճառած էր սերպ իշխանութեանց, և իր ցաւն յայտներ է՝ այս ձեռնարկութեամբ խնդիր յարուցանելուն համար։ Դիտելի է նաև որ պուլկարական համալսարանը չէ բացուած դեռ, թէև կրթական նախարարութիւնն ամէն ջանք կ՚ընէ մինչեւ երկու տարի Պուլկարիոյ համալսարանը բանալու համար Սոֆիայի մէջ։

ՄՈՐԻԸՐԻ ԴԷՊՔԸ

Հավասի Գործակալութեան խօսքին նայելով, Փեթերսպուրկի անգլ. դեսպանին որդի Պ. Վիքթոր Մորիըրի դէպքին մէջ իգական դեր մ՚ալ կայ եղեր։ Նեւայի եզերաց վրայ Պ. Փլովցեւի հիւր գտնուած միջոցին, Պ. Վ. Մորիըր Փեթերսպուրկ եկած Անգլուհիոյ մը հետ սաստիկ վիճաբանութիւն մ՚ունեցեր է. և այս վիճաբանական ջերմութեան բերմամբ ըէվոլվըրն իր գլխուն ուղղեր է։ Դեր-գնդապետ Հէրպէռ միջամտեր է, բայց ըէվոլվըրէն արձակեալ երկրորդ գնդակէն վիրաւորուեր է Պ. Մորիըր։ Միայն թէ վերքը ծանր չէ եղեր։ Այս դէպքին պատճառ եղած Անգլուհին մեկներ է Ռուսիոյ մայրաքաղաքէն, նմանապէս Խոժմլըրկի դուքսն և դքսուհին։

ԿՈՐՆԹՈՍԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Նոր Քոնթուառ տ՚Էսքոնթի վարիչներէն Պ. Վլասթօ Աթէնք կու գայ՝ Կորնթոսի ջրանցքին բացման համար նոր ընկերութիւն մը կազմելու պաշտօնով։ Այս նոր ընկերութիւն 25 միլիոն ֆրանքով պիտի կազմուի, զոր պիտի հայթայթեն նոր Քոնթուառ տ՚Էսքոնթը, Օսմանեան Ազգային Դրամատունն, Էպիրոսի-Թեսալիոյ դրամատունն և Քրէտիթ-Լիոնէ ըն Ֆրէնսէ դրամատունը։

ՆԱՒԱԲԵԿՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոնի Վայլեանօ հելլենական մեծ տան Սթէյբլ-Ֆիվ-Վըլէընջ անուն շոգենաւուն ընկղմամբ ծանուցուած է արդէն, և այժմ կը ծանուցուի թէ առաջին նաւապետն և պաշտօնատարներէն զոմանս պարունակող մակոյկն ևս կորած է բոլորովին, և զանոնք գտնելու համար Վայլեանօ տան ճգունք ի դերեւ ելած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ Կէտիկ Փաշայի խորհրդարանին մէջ, ատենապետութեամբ Ազնուաշուք Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտիի։

Ազգ. Վարչութիւնը վաւերացուցած ըլլալով վարժարանաց ուսմանց ծրագիրը, Խորհուրդն որոշեց շրջաբերականաւ մը հաղորդել զայն մայրաքաղաքիս բոլոր թաղական խորհրդոց։

Խորհուրդն որոշեց մայրաքաղաքիս ազգային վարժարանաց յանձնարարել Նոր Այբենարան մը, որ աշխատասիրուած է բոլորովին նոր դրութեամբ։ Խորհուրդն ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաև այլ եւ այլ խնդիրներով։

Քաղաքական ժողովն հրաւիրեալ է ի նիստ գումարիլ յառաջիկայ ուրբաթ օր ի Պատրիարքարան։

Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ աւագերէց Արժ. Տ. Գրիգոր քահանայ Աճէմեան երէկ, ի դիմաց Վսեմ. Յակոբ փաշա Գազազեանի եւ նորա ազնուափայլ մօրն, այցելութիւն տուաւ Գեր. Նար-Պէյ Սրբազանի եւ որպիսութիւնն հարցուց։

Նմանապէս երէկ Հռոմէական-Հայոց Պատրիարքարանի դիւանապետ Հ. Սահակ Ծ. Վ. Հաճեան, ի դիմաց Գերապայծառ Ազարեան Պատրիարքին այցելութիւն տուաւ Ն. Սրբազնութեան։

Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց փափաքնէ սկսեալ Մեծ-Պահոց ամէն հինգշաբթի օրերը ճաշու ժամուն քարոզ պիտի խօսի Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ։

Քարբերդէն հետեւեալը կը գրեն մեզ յունուար 31 թուականաւ.

«Հայ Հռոմէական վարդապետ Հ. Աղեքսանդր Մանուէլեան, Հայաստանեայց եկեղեցին ընդունելով, բոլորով սրտիւ և հոգւոյ անձկանօք, Գեր. Շիշմանեան Սրբազանէ վեղար ու վարդապետութեան Դրդատարիճան ընդունեց անցեալ կիրակի՝ մեծ հանդէսիւ արարողութեամբ Մեզիրէի Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյն մէջ։

«Դէպքը սրտայոյզ էր ինքնին ու անուշ տպաւորութիւններ կը բաշխէր անձնիրի սրտին, երբ Առաջնորդ Սրբազանը կը յայտնէր իր քարոզութեան մէջ թէ՝ Հայր Մանուէլեան 7 տարի ի Վիեննայի, տարիներով ալ հոս ի վանատանն կաթոլիկ գերապայծառի, չէր մոռցած իր հայրենին, աչքին բիբին չափ սիրող կը մնար անոր. վերջապէս ահա զաւակն իր մօր գոգը, հայ եկեղեցականն հայ եկեղեցւոյն ծոցը։ Այն օրէն ի վեր ամէն մարդ ալ պատուոյ եւ գուրգուրանաց բաժին մը կը պահէ առ Արժ. Հայրն, որուն մենք ալ կ՚ըսենք. Բարի գալուստ և բարի վիճակ, դաշտն ընդարձակ, հունձքն ալ առատ։ Արժ. Հայր Մանուէլեան 7 8 տարի Վիեննայի կեցած, անկէ վարդապետութիւն ու բաւականաչափ ալ ուսում բերած է հետը. տեղացի է, հօր և մօր արդէն Լուսաւորչական»։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Այտընի նահանգին Թիրէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Րիֆաթ պէյ, գայմագամ Էտրէմիտի։

Պրուսայի նահանգին Էտրէմիտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Էմին փաշա, նախորդ կառավարիչ Րէթիմոյի։

Սանիէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Դարահիսարը Շարգի գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն Բամիզ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Սինոպի մաքսային տնօրէն Մէհմէտ Նաիլի էֆէնտիի, Պէրութի քաղաքային բժիշկ Րիֆաթ Հիւսնի էֆէնտիի, Քարքերդի թաղապետական նախագահ Համտի էֆէնտիի և Երկրագործական Դրամատան Էրթողրուլի, Գարասիի ու Սէրֆիճէի մասնաճիւղերուն տնօրէն Մուսթաֆա Րիֆաթ, Հաճի Քեամիլ ու Օսման Նիհադի էֆէնտիներու։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով Բ. Դուռը վերադարձաւ։

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա անձնական տկարութեան պատճառաւ երէկ իր պաշտօնատեղին չը գնաց։

ԴԱԴԱՐՈՒՄՆ «ՄԻՒՐՒՎՎԷԹ»Ի

Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ Միւրիւվվէթ լրագիրը տպագրական պատուէրներու հակառակ շարժած է, անպայման կերպիւ դադարման դատապարտած է այդ լրագիրը։

ՄԱՀ ՖԱԽՐԻ ՊԷՅԻ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Միտիլլէի կառավարիչ Ֆախրի պէյ յանկարծամահ եղեր է նախընթաց գիշեր։

Ֆախրի պէյ իր պաշտօնակալութենէն ի վեր մասամբ մ՚եր պետական ծառայութեան մէջ և հետզհետէ վարած էր Բարիզու օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղարի, Պետական Խորհրդոյ օգնական անդամի, Կէմլիկի գայմագամի, Թուլչայի ու Վառնայի կառավարչի, Թէհրանի օսմանեան դեսպանի և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի պաշտօնները։ Վախճանեալը քաջահմուտ էր ֆրանսերէն ու պարսկերէն լեզուաց։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ղալաթիոյ միջազգային թղթատարութեան հանգուցեալ տնօրէն Նիքոլա Վլիթալիս էֆէնտիի յաջորդ ընտրուած է Լուսաւոր Բէզգաքի էֆէնտի, որ թղթատարական վարչութեան փոխանօրն և կարող պաշտօնատարաց մին է։ Երբ միջազգային թղթատարութիւնն հաստատուեցաւ, Բէզգաքի էֆէնտի գլխաւոր աջակիցն էր հանգուցեալ Սկիւտամօրի, անգլիացի մասնագէտին զոր օսմ. կառավարութիւնը Կ. Պոլիս հրաւիրած էր թղթատարական այդ ճիւղը կազմակերպելու համար։ Բէզգաքի էֆէնտի վերջին ժամանակներս Սելանիկ զրկուելով, տեղւոյն օսմ. նամակատունը բարեկարգած էր։

ՍԱՄՍՈՆ-ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պ. Քօլթառ շաբաթ օրէն ի վեր բանակցութեան մէջ է Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հետ, որոշելու համար հիմունքն այն պայմանագրին որ պիտի կնքուի օսմ. կառավարութեան և Ալէքսիս Տիւրարշի ընկերութեան միջեւ։ Այս ընկերութիւն պիտի սահմանէ Սամսոնի ու Սեբաստիոյ միջեւ երկաթուղւոյ մը շինութիւնը։ Կ՚երևի թէ Պ. Քօլթառ հետ կեցած է իր նախորդ ծրագրէն, որ էր այդ գիծը երկարել մինչեւ Պաղտատ, ու կը շատանայ Սամսոն-Սեբաստիոյ գծին մենաշնորհը խնդրելով։ Պ. Քօլթառ նոյն այն շահաւոր պայմանները կ՚առաջարկէ կայս. կառավարութեան, զորս առաջարկած էր Պ. Քառլա, Նիկոմիդիա-Էնկիւրիի գծին շահագործումն սահմանելու համար։

ՄՈՒՏԱՆԻԱ-ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութեան քարտուղար-թարգման Պ. Դուքաս յառաջիկայ շաբթու Բարիզէն մայրաքաղաքս կու գայ, երբ ինքը ներկայացնէ Պ. Նակէլմաքէրի, Մուտանիա-Պրուսա-Բէօյիւքսիոյ երկաթուղւոյն շինութեան ու շահագործման մենաշնորհը խնդրելու համար կայս. կառավարութենէն, այդ գիծը մինչեւ Քօնիա երկարելու պայմանաւ։ Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղին նեղ գծով պիտի ըլլայ, և Պրուսա Քօնիայի երկաթուղին լայն գծով։

Յայտնի է թէ, միւս կողմէ Օսմ. կայս. Պանքան ևս ձեռնարկներ կ՚ընէ վերոյիշեալ մենաշնորհը ստանալու համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը՝ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին մատուցած էր տեղեկագիր մը, որով ինչ ինչ տեսութիւններ կ՚ընէր, որպէս զի կայս. կառավարութեան և օտար տէրութեանց միջեւ եղած առեւտրական դաշնագիրք վերանորոգուին կառավարութեան ու երկրին շահուց համաձայն։

Այս տեղեկագիր քննուելով Նախարարաց Խորհրդոյ կողմէ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան հաղորդած է այդ ատեան որոշումը, որ ցոյց կուտայ այն միջոցներ զորս հարկ է ձեռք առնուլ այդ տեղեկագրի պարունակութիւնը գործադրելու համար։

* *

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարուֆիւն փաշա և գերմանական հիւպատոս Պ. Ժիլէդ երէկ խորհրդակցութիւններ կատարեցին Թուրքիոյ և Գերմանիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն վրայ, որ, ինչպէս յայտնի է, Բ. Դրան կողմէ Արտաքին գործոց նախարարութեան վերադարձուած էր, ինչ ինչ կէտերն ամբողջացնելու համար։

ԿՐԷՏԷԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ

Կայս. կառավարութիւնն հրաման զրկած է Յունաստանի օսմ. հիւպատոսներուն, որպէսզի ձրիաբար անցագիր տան կրէտացի բոլոր այն գաղթականներուն, որք վերջին դէպքերուն պատճառաւ Յունաստան կը գտնուին և կուզեն իրենց տեղերը վերադառնալ։

* *

Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ, Սըր Ճէյմըս Ֆէրկիւսըն պատասխանելով Պ. Պրայսի մէկ հարցման, հետեւեալ տեղեկութիւններն հաղորդած է Կրէտէի գործոց վրայ.

Անգլիացի հիւպատոսաց վերջին տեղեկագիրք, իրենց անձնական քննութեան վրայ հիմնեալ, կը հաստատեն թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ կղզւոյն մէջ։ «Օտարական մը, կ՚ըսէ այդ տեղեկագրաց մին, չպիտի կասկածէր թէ անաւոր դէպքեր պատահած են»։ Դիւզօրէից մէջ կատարուած քննութիւնք ընդհանուր կերպով կը հաստատեն թէ ո՛ր և է գանգատ չկայ, բայց ի սովորական հանգամանք ունեցողներէն։

Անգլ. հիւպատոսին և ծովային սպայի մը կողմէ կատարուած քննութիւնք բոլորովին անհիմն կը գտնեն օսմ. զինուորաց վերագրուած արարքները։ Փետր. 8 և 15ի հեռագիրք կըսեն թէ Յունաստան ապաստանող Կրետացիք իրենց վերադարձին նեղութիւն չեն կրեր կղզւոյն իշխանութեանց կողմէ, թէպէտ մասնակից էին վերջին խռովութիւններուն։ Պիրէոսի օսմ. հիւպատոսը յայտարարութիւն մը հաներ է, ծանուցանելով թէ, բաց ի 16 անձերէ որք յականէ անուանէ նշանակուած են, միւս բոլոր գաղթականք կրնան Կրէտէ վերադառնալ։

Անգլիական դահլիճը տեղեկութիւն չունի թէ Օսմ. կառավարութիւնը մտադիր ըլլայ բարեփոխելու իր վերջին ֆերմանը։ Անգլ. հիւպատոսը կը յարէ թէ բաց ի քաղաքական անձանց ոմանց գրգռումներէն, կղզւոյն ընդհանուր կացութիւնը գոհացուցիչ է։

ՄԱՔՍԱՏՐՈՑ ԶՆՋՈՒՄ

Նախապէս տրուած որոշման մը համաձայն՝ թէ՝ Թուրքիոյ այլ և այլ տեղերէ և թէ՝ օտար երկիրներէ ի Պրուսա ներածեալ խոզակները մաքսատուրքէ ազատ թողուած էին։ Այս որոշում տրուած էր տեղւոյն մետաքսի գործարանաց չվնասելու համար, որովհետեւ շերամի հունտերու հիւանդութիւն մը երևան ելած էր։ Ժամանակ մը յետոյ այս հիւանդութիւն անհետացած ըլլալով, որոշուած էր որ ծովու ճամբով ի Պրուսա փոխադրուած խոզակներէ մաքսատուրք առնուի ըստ առաջնոյն։

Արդ, Բ. Դուռը ծանուցած է մաքսային վերատեսչութեան որ Թուրքիոյ մէկ նահանգէն ուրիշ մը փոխադրուած խոզակներէ մաքսատուրք չառնուի, որովհետեւ վերջերս ելած կայս. իրատէ մը հրամայած էր մաքսատուրք չառնուլ Թուրքիոյ մէջ մէկ տեղէն միւս փոխադրուած կերպասի պատրաստութեան յատուկ նիւթերէն. հետեւաբար, ինչպէս յայտնի է, խոզակներն ևս մետաքսեայ կերպասներու պատրաստութեան հիմնական մէկ նիւթը կը կազմեն։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Միջագետաց Նիփէր անուն տեղն հնութիւններ խուզարկող ամերիկացիք գտած են Բազդեայէն կողմէ կառուցեալ Բաալու տաճարը։

Տաճարին որմերուն վրայ հին արձանագրութիւնք նկարուած են, որոնցմէ հաստատուած է թէ այդ տաճար կառուցուած է Քրիստոսէ 3750 տարի առաջ։

ԱՅՍ ԱՌՈՒՐ ՀՐԴԵՀԸ

Այս առաւօտ ժամ 4ին ի Պոլիս Ճիպալիի կողմը Դատր Չէշմէսի թաղը հրդեհ ծագելով, փայտաշէն մեծ ապարանք մը այրեցաւ։

—Հալէպի նախորդ կուսակալ Հասան փաշա ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար, իրեն փոխանորդ կարգելով տեղւոյն զինուորական հրամանատարը։ Հալէպի նոր կուսակալ Նուսուհի պէյ ևս մէկ քանի օրէն ճամբայ պիտի ելնէ իր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք նախընթաց օր Իսմայիլ ու Մարիքօ անուն երկու մարդեր և Իսմէթ անուն կին մը ձերբակալեցին։ Ասոնք Էտիրնէ Գափուի մէջ կին մը սպաննած և դիակը ջրհորի մը մէջ նետած էին։

—Երէկ տասն և հինգ չարագործներ հեռաւոր վայրեր աքսորուեցան Սամսոնի, Ինէպօլուի և Պարթընի ճամբով։

—Կայս. հրամանաւ երեք վաշտեր ևս պիտի աւելնան Թնդանօթարանի գործարանաց մէջ աշխատող տղայոց երեք վաշտերուն վրայ, որք միացուելով երկու գունդեր պիտի կազմեն։

—Հռոմի օսմ. նոր դեսպան Ջիա պէյ՝ Իտալիոյ արքունեաց սուգը վերջանալուն պէս, իր յանձնարարագիրը պիտի մատուցանէ Ումպէրթօ թագաւորին։

—Ռուսական դեսպանուհի տիկին Նէլիտօֆ նախընթաց օր Աթէնք ուղեւորեցաւ ուր պիտի մնայ երկու շաբաթի չափ։ Տիկին Նէլիտօֆ կ՚երթայ տեսնել իր զաւակը Պ. Իվան Նէլիտօֆ, որ Չէրնոմօրէ շոգենաւուն մէջ նաւային սպայութեան կը վարժուի և արկածով մը թեթեւապէս վիրաւորուած ըլլալով, ցամաք հանուեր է դարմանուելու համար։

—Կայս. հրամանաւ՝ մայրաքաղաքիս զօրաց վաշտերու մէջ գտնուած փոքր որինգները վերցուած են և միայն փող ու թմբուկ պիտի գտնուին։

—Բերայի մէջ ի նորոյ կառուցանելի յունական վարժարանին համար հաւաքուած նպաստներու գումարն հազար ոսկւոյ հասած է։ Շէնքին կառուցումն ևս նուաղուրդի դրուած է։

—Բերայի ոստիկանք նախընթաց գիշեր գողերու ընկերութիւն մը ձերբակալեցին, որ ժամանակէ մը ի վեր Թարլա Պաշիի կողմերը տուներ կը կողոպտէր։ Գողերու վրայէն գտնուած են այլ և այլ գործիքներ և այդ տուներու դրանց յարմարող բանալիներ։

—Առջի օրը Բերայի մէջ կառքի մը ձիերը խրտչելով մինչեւ Թօփալ Տէրէսի որընթաց արշաւեցին և հոն խանութի մը զարնուելով կեցան. կառապանն և ուրիշ մարդ մը վիրաւորուեցան։

—Նախընթաց գիշեր Պալատու Քէօմէ Գույա թաղի գիշերապահը վիրաւորեալ մարդ մը գտաւ որ տան մը դրան առջեւ պառկած էր։ Այդ մարդ պաշտպանոց փոխադրուելով, հարցաքննուեցաւ և պատասխանեց թէ անունն Հիւսէյին է և թէ այդ տան կիները գինւոյ ներս հրաւիրած և հինգ ոսկին ու ժամացոյցն յափշտակելով, զինքը վիրաւորած ու դուրս ձգած էին։

—Գաղզգիւղ Եէնի Տէյիրմէնի թաղը բնակող տասնութամեայ հրեայ երիտասարդ մը նախընթաց գիշեր անձնասպան եղաւ ինքզինքը խեղդելով, վարագոյրի շուանով մը։ Այս երիտասարդ, որ սեղանաւորի մը քով կը ծառայէր, նամակ մը թողած է, ուրկից կերեւի թէ անպատիւ գործ մը կատարած է։

—Դաշնիբէէն կը գրեն թէ ամսոյս 10ի շաբաթ օրը Մուխթար փաշա Քարս-էլ-Նիլի մօտ իր ունեցած ապարանքին մէջ հացկերոյթ մը տուեր է ի պատիւ Սըր Էտկար Վինսընդի։

—Մայրաքաղաքիս ծանօթ յոյն բժիշկներէն Տր. Քոնսդանդէն Պասխաէս նախընթաց օր մեռաւ ի հասակի 70 ամաց։ Հանգուցեալը Բերայի Յունաց Սիլլօղոսի հիմնադրաց մին էր և քանիցս վարած էր այդ գրական ակումբի նախագահութիւնը։ Տր. Պասխաէս մայրաքաղաքիս հելլէն գաղթականութեան կողմէ չորս անգամ Աթէնք զրկուած էր պատուիրակի պաշտօնով։ Մարմինը փոխադրուած է Սիլլօղոսի շէնքին մէջ ուստից պիտի կատարուի յուղարկաւորութիւնը։

—Վեհ. Սուլթանը հրամայած է ամսաթոշակ մը յատկացնել՝ կիրակի օրը Օրթագիւղի առջեւ խեղդուող երկու նաւավարներու ընտանեաց։ Նոյնպէս դրամական պարգեւ մը շնորհել նոյն նաւակին մէջ գտնուող և խեղդուող ոստիկանին հօրը։

—Ոճրագործ ատեանը հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Փօղոս անուն մարդ մը որ Սիւնպիւլլի խանին սենեկապետ Պօղոսը զանակոծած և այսպէս պատճառ եղած էր անոր մահուան։

—Նախընթաց իրիկուն, կ՚ըսէ Սաապահ, Եէնի ճամիի կողմերը մէկ քանի չարագործներ եօթը պայուսակ գողցան թղթատարական կառքէն, երբ այս վերջինը Ադրիանուպոլսոյ կառախումբին բերած թղթատարական պայուսակներն առած, նամակատուն կը փոխադրէր։ Ոստիկանք իմանալով ձերբակալեցին այդ չարագործները։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան Պոլսոյ հասութից Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ Իզմիրի եւ Ուրլայի ձկնորսութեանց, ինչպէս և Իզմիրի շրջանակին մէջ գտնուած Համա, Քըր-Տէնիզ, Զաքալ-Պուրնու, Կաֆի-Քէօյ և Չիլ-Ազմաք տալեաններուն տուրքերը այնտեղ 1,710,000 ղրուշի վարձակալութեան տրուած են չորս տարուան համար, սկսեալ 1306 մարտ 1էն (1890 մարտ 1/13)։

Այս տրոց վերջնական աճուրդը որոշուած է մարտ 14 26ին, և յանձնումը պիտի կատարուի յաջորդ 48 ժամուց մէջ։

Աճուրդին մասնակցիլ ուզող անձինք կը հրաւիրուին յիշեալ թուականէն առաջ դիմել Թօղեալ Հասութից կեդրոնական Վարչութեան։

4 մարտ 1890

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, երկրորդ և վերջին անգամ ներկայանալի

ԺՈՒԱՆԻԹԱ (JUANITA)

օբէռա-գոմիք 3 արարուածով, երաժշտութիւն Սիւբէյի։

Ուրբաթ գիշեր ի նպաստ Նոր Թատրոնի տնօրէնին Պ. Էտ. Սալայի՝

ԼԱ ՊԷԼ ԷԼԷՆ (LA BELLE HELENE)

Պ. Քլոտիւսի խումբը մարտ 2 14ին պիտի մեկնի ի Թիֆլիզ ուր շարք մը ներկայացումներ տալէ յետոյ, գարնան վերջերը մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ, Թէփէ-Պաշիի թատրոնին մէջ ամառնային ներկայացումներ տալու համար։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տիկին այրի Հանրի Ֆլաման հետեւեալ շրջաբերականն ուղղած է Տըմիլվիլ Ֆլաման վաճառատան յաճախորդներուն.

Տիկին,

Պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ սահմանած իմ ՏԸՄԻԼՎԻԼ-ՖԼԱՄԱՆ վաճառատունն, որուն գործերը կը շարունակեմ փոխանակ հանգուցեալ Պ. Հանրի Ֆլամանի։

Կը յուսամ թէ պիտի հաճիք պատուել զիս այն վստահութեամբ զոր ցոյց կուտայիք իմ ամուսնոյն և զոր ես պիտի ջանամ արդարացնել իմ կարգիս։

Ոչ մէկ բան անտես պիտի առնում իմ Վաճառատունս պահելու համար այն մեծ հռչակին մէջ զոր կը վայելէր իրաւամբ, և ի Բարիզ, ի Լոնտոն, ի Նիս կարեւոր վաճառատանց տնօրէնութեան մէջ ստացած փորձառութեամբս իրաւունք կ՚ունենամ խոստանալու թէ կատարելապէս գոհ պիտի մնաք ձեր ինձ վստահցած յանձնարարութեանց գործադրութենէն։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տիկին, յարգալից ողջոյններս։

3—3 ԱՅՐԻ ՀԱՆՐԻ ՖԼԱՄԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասութից ցուցակ

1890 Փետրուար 1էն մինչեւ 28

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	4,749.12	132,975.25
Աքսէրայի »	4,238.51	118,678.25
Շիշլիի »	4,906 69	137,387.25

Կ. Պոլիս, 3 Մարտ 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՒԼԷ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Բարիզ, 3 մարտ

Երեսփոխանաց ժողով. — Յոգնախուռն բազմութիւն. Պ. Տրէյֆիւս կը խնդրէ հարցապնդում ուղղել կառավարութեան՝ Պ. Գոնստանի հրաժարման պատճառներուն վրայ։ Նախարարապետ Պ. Թիռար կը պատասխանէ թէ պատրաստ է ժողովոյ որոշման համակերպելու. ժողովն որոշելով անմիջական վիճաբանութիւնը, Պ. Տրէյֆիւս կը պարզէ իր հարցապնդումը։

Նախարարապետն, իր պատասխանին մէջ, կը հերքէ նախարարութեան և Պ. Գոնստանի միջեւ անհամաձայնութեանց գոյութիւնն, ի մասին նախարարութեան քաղաքական յայտագրին. կը կրկնէ իր նախորդ յայտարարութիւնները. կ՚ուզէ միշտ ամէն հանրապետականաց միութիւնը, մէկդի թողուլ գրգռիչ խնդիրները, ձեռնարկել գործի խնդիրներու և նմբռնտացոյցին մէջ ներմուծեալ բարենորոգմանց. (Բուռն ծափահարութիւններ ձախէն։) Պ. Տրէյֆիւս կ՚ըսէ թէ սխալ մըն է մասնակցիլ գործաւորական դեսպանախորհրդին, Պ. Թիռար այս կարծեաց դէմ կը բողոքէ ջատագովելով նախարարութեան հայրենասիրութիւնը. կ՚եզրակացնէ ըսելով թէ նախարարութիւնը պիտի շարունակէ հանրապետական քաղաքականութիւն մը, և կը խնդրէ Երեսփոխանաց ժողովէն որ յայտնապէս իր վճիռը տայ վստահութեան խնդրոյն վրայ։

Պ. Պ. Դասանեագի, Ռիպոյի, Գլէմանսոյի և այլոց ատենաբանութիւններէն յետոյ, ժողովը նախարարութեան համամիտ գտնուեցաւ, 240ի դէմ 319 ձայնով մերժելով պարզ օրակարգը, զոր ընդդիմադիրք կ՚առաջարկէին։ Առաջարկուեցաւ օրակարգի զանազան խնդիրներուն։

—Ամէն կուսակցութեանց թերթեր նախարարութեան դիրքը խախտած կը համարին, հակառակ երէկի քուէարկութեան։ Էսթաֆէթ, Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի թերթը, Պ. Գոնստանի հրաժարումը սա իրողութեան կը վերագրէ թէ վճռաբեկ ատենի նախագահութիւնն առաջարկուեր է առ Պ. Մագօ պայմանաւ որ Մերակոյտի անդամութենէն հրաժարի՝ տեղ բանալու համար Պ. Բառնոյի փեսայ Պ. Քիւնիսէի։

Պերլին, 4 մարտ

Ի Տորթմունտ համեմատական ընտրութեանց մէջ ազգային-ազատական ընտրելոյն յաջողութեան պատճառաւ, Ընկերվարականք ի ծայրայեղութիւն դիմեցին։ Ոստիկանութիւնն 30 անձեր ձերբակալեց։ Նմանօրինակ դէպք յՊւլսպուրկ, ուր կաթոլիկք և ազգային-ազատականք յաղթանակութիւններ կազմեր էին ի պատիւ իրենց ընտրելեաց։ Այս վերջնոց վրայ դիմեցին կաթոլիկները։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւնք։

Սոֆիա, 4 մարտ

Պուլկարական ժամանակագրութիւնը կը ծանուցանէ թէ Պ. Վուլքովիչ իշխանին հետ տեսակցելէ ետքն այսօր Կ. Պոլիս վերադարձած է, իշխանական խնդրոյն համար նոր և մանրամասն հրահանգով։

—Պուլկարական ժամանակագրութիւնը կը հերքէ Պելկրատէն եկած այն լուրը թէ Սերպիա ծանուցագիր մըն է զրկեր Պուլկարիոյ՝ ժամանակէ մը ի վեր Սոֆիա վերադարձած մակեդոնացի ուսանողներուն նկատմամբ։ Նմանապէս կը հերքէ այն լուրը թէ Պելկրատի պուլկարական գործակատար Պ. Մինչեւիչ ետ պիտի կոչուի այս խնդրոյն համար. ընդհակառակն լիովին հաւնուած է այդ գործակատարին ընթացքին, որ օգնած է երեսունի չափ մակեդոնացի ուսանողներու, որք իրենց կամքով Սոֆիա կ՚երթային իրենց ուսմունքը լրացնելու համար։

Պելկրատ, 4 մարտ

Սքուփչինայի մէջ, արտաքին գործոց նախարարը բացատրեց թէ ի վիճին բանադրեալ սերպ հպատակին արձակման համար պէտք եղած ձեռնարկն ըրած է։ Սերպիոյ վարչային բաժանմանց վրայ վիճաբանութեան ատեն ժողովն իրաւունք տուաւ ներքին գործոց նախարար Պ. Թաւշանովիչի, որ կ՚առաջարկէր Շապաց քաղաքը կեդրոն ընել Տրինայի գաւառին։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 4 մարտ

Նախարարապետ Պ. Թիռար անհանգիստ ըլլալով, անկողնէն չելլեր. մինչեւ ցարդ, իր վիճակը մտահոգութիւն չպատճառեր. կը գուշակուի թէ չպիտի կրնայ ներկայ գտնուիլ Երեսփոխանաց ժողովոյ յառաջիկայ հինգշաբթի աւուր նստին։

Բարիզ, 5 մարտ

Կառավարութիւնն, ուզելով մի անգամ ընդ միշտ վերջացնել այն բազմաթիւ հարցապնդումներն որովք յարաժամ կ՚սպառնան իրեն՝ ի մասին իր արտաքին աշխարհավարութեան, որոշեց ինքն իսկ նախաձեռնարկ ըլլալ և Պերլինի դեսպանախորհրդին մասնակցութեան վրայ Պ. Լոռի հարցապնդումը՝ պաշտօնապէս փոխել մեծ վիճաբանութեան մը Ֆրանսայի արտաքին աշխարհավարութեան վրայ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 22 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս	Լոնտրայի վրայ	(Պանքայի)		100 7/8
3 »	»	» (վճռականի)		109 1/2
3 »	Բարիզի	» (պանքայի)		22 92 1/2
3 »	»	» (վճռականի)		23

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միւթ. Ս.)	Սէրի	20 20
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	20 1
Բերայի մէջ	»	20 1 1/8
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	20 1/2
Կէս օրին	»	20 1

ԻՄԹԻԵԱԶԼԸ ՏԱՀՎԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	48 25
Այս առաւօտ	48 28
Կէս օր	48 28

ԸՆԹԱՑՔ [illegible]

Փոխառութիւն	A. Սէրի	41
»	B. »	25 16
»	C. »	20 7

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 24
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 25
Գանք տը Գօնս	»	»	7 15
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	8 35
Թրամուէյ		»	477 1/2
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	72
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Ծխախոտի [illegible]	Գ. Կ.		116

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 13
Իմփէրիալ	»	90 5
Քրիմից	»	51 12
Ռուսի թղթադրամ	»	8 38
» արծաթ	»	77
Մէճ. արծաթ. (տալըր)	»	108 26
Վեցնոց	»	108 20
Հինգնոց	»	108 20
Մեթալիք	»	101
Թաալիքէ	»	9 10

ԱԶՆ. ՍԱՐԳԻՍ ԷՖ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

Ի նպաստ Գատը-գիւղի Ազգատաց 1889 դեկտ. 10|22ի գիշերը տրուած Թատերական ներկայացման հաշուեցուցակն.

ՄՈՒՏՔ

	Ղրշ.
Նուիրատուութիւններէ	2497
Ա. կարգ 18 օթեակներէ	2160
Բ. » 16 »	2592
Գ. » 12 »	856
17 Թիկնաթոռներէ	680
27 Թուաւոր նստարաններէ	540
37 անթիւ »	370
185 մուտքերէ	925
	10620

ԵԼՔ

Թատերական խմբին	3888	
Թատրոնի վարձք	540	
Զանազան ծախք տպագրութեան, տոմսակաց, յայտարարութեանց, 5 փունջերու և այլ և այլ երթեւեկութեանց համար եղած ծախքի	447 75	4875 75
Գոյացած զուտ հասոյթ		5744 25
		10620

Թատերական ներկայացման վերոգրեալ հաշիւն Ազգատախնամ Ընկերութեան Տնօրէն Ժողովս Պատ. լրագրոյդ միջոցաւ հրատարակութեան տալուն առթիւ իւր անկեղծ շնորհակալութիւնն կը մատուցանէ նախ Պատ. Թաղեցւոց որք ի նպաստ գիւղին ազգատաց հաճեցան իւրեանց ներկայութեամբ պատուել նոյն հանդէսն. սրտագին շնորհակալութիւն կ՚ընծայէ Կիւլպէնկեան Ազնուաշուք Սարգիս էֆէնտիի որ սոյն հանդիսին իւր նախագահութիւնն նուիրեց սիրով, եւ իւր ընդաբոյս ազգասիրութեամբ յաջողութեան գործոյն ամէն ճիգ թափեց. Նոյնպէս խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Թատերական ներկայացման Կարգադիր-Մասնախմբին Պատ. անդամոց, և մասնաւորապէս Ս. Մանուկեան Վահրամ էֆ.ի, որք իւրեանց ջանիւք յաջողեցան օգտաշատ գործել ձեռնարկն.

Տնօր. Ժողովս իւր առաջին քայլերուն մէջ ընկերութեան յառաջդիմութեան մասին Գատը-գիւղի ազնիւ ազգայնոց ընծայած քաջալերութիւնն արդեամբ տեսնելով, կը յուսայ թէ շնորհիւ այս համակրութեան տակաւ պիտի կարենայ աւելի եւս բարեկեցիկ գործել գիւղին ազգատաց վիճակն, և այդ վիճակին հիմնական դարման տալու միջոցներուն վրայ խորհիլ.

Ի դիմաց Ազգ. Ընկ. Տնօր. Ժողովոյ
Ա. Ատենադպիր — Ատենապետ
Յ. Ս. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ — Բ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
16|28 փետր. 1890
Գատը-քէօյ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՍԵԲԱՍՏԻԱ, 23 յունուար

Ընթերցասէր ընկերութիւնն, որ նպատակ ունի գրել կարդալ սորվեցնել արհեստաւոր դասուն, ամենայն փութով ջանադիր է յարատեւել իւր ստանձնած պարտականութեան մէջ. Կիրակնօրեայ վարժարանը բաց է ըստ առաջնոյն. Դասախօսութիւնք կանոնաւորապէս կը շարունակուին և փափաքողք ներտարանի սրահին մէջ լրագրական և այլ ընթերցմամբ կը պարապին. Ընկերութեան պիտոճէն տակաւին չներեր քանի մը տեսակ լրագիր կամ հանդէս բերել տալ. բաժնեգինք հազիւ ազգատ աշակերտաց դպրոցական պիտոյքը կրնան հայթայթել.

Ձմեռ է, զբօսավայրք և ջերմեռանդ Սեբաստացւոց ուխտավայրք հիւր չեն ընդունիր. ուստի անգամ մը եւս հրաւէր կը կարդանք մեր երիտասարդաց, որ փոխանակ իրենց քսակներն ի սրճարանս եւ ի խաղ մսխելու, կիրակիները վարժարան յաճախեն եւ անդ ուսումնական ու բարոյական կարեւոր գիտելեօք պարարելով իրենց միտքն ու սիրտն, ընկերութեան օգտակար անձինք, բարի քաղաքացի պատրաստուին.

Եթէ արդի ձախող պարագայք փոխուին, ընկերութիւնն հրապարակային բարոյախօսութիւն մ՚ալ պիտի ընէ իւր արհեստաւոր աշակերտաց.

Սոյն ընկերութեան գործօն անդամք եւ աշխատասէր դասախօսք են եռանդուն երիտասարդք Յարութիւն էֆ. Բարունակեան եւ Կարապետ էֆ. Գաբիկեան.

—Քաղաքիս բնակիչներն անչափ նեղող համաճարակ հիւանդութիւնն սկսած է կամաց կամաց բարձուիլ առանց մեծ կորուստ մը պատճառելու. Ծննդեան օրերն կարի անտանելի էր մեր վիճակ, ամէն մարդ հիւանդ էր եւ շնորհաւորական այցելութիւնք գրեթէ չկատարուեցան. Մեր Սրբազան Առաջնորդն իսկ չը կրցաւ ոչ պատարագել եւ ոչ վանքէն քաղաք իջնել. սակայն այժմ ապաքինեալ է. Նորին Գերապատուութեան երեք քառորդ դարու կեանքը խորշոմ չէ ձգած իւր ճակատին եւ դեռ երիտասարդական սեւ մազերով երեսնամեայ կորիճի մը առողջութիւնն ի յայտ կը բերէ իւր անձին վրայ.

Ձախաղանց ձիւն եկաւ եւ անցեալ շաբթու սաստիկ փոթորիկ մը ընելով օր մը ամբողջ չթողուց որ մարդիկ տներէն դուրս ելնեն. Ճամբայներն ալ գոցուած էին եւ ցարդ երթեւեկութիւնք չէ դիւրացած. Թոնուսի (գաւառակ Սիվասի) կողմը փոցացաւ եւ կարմրախտի նման համաճարակներ երեւան գալով օրական 15-20 մարդ կը մեռնին եղեր. կառավարութիւնն հարկ եղածը գործելու վրայ է.

ԵՒԴՈԿԻԱ, 17 յունուար

Այժմ մեր ազգային տեղական խնդրոց ամենէն ուշագրաւն է բնականաբար Գեր. Մխիթարեան Սրբազանի հրաժարումն յԱռաջ. պաշտօնէն՝ զոր գոհացուցիչ եղանակաւ կը վարէր գրեթէ 11—12 տարիէ ի վեր.

Նորին Սրբազնութիւն չյօժարեցաւ վերջապէս՝ Ս. Ծննդեան Տօնի օրերն յԱզգ. Առաջնորդարան անցնել և իբրեւ Ներկայացուցիչ Ազգ. իշխանութեան՝ շնորհաւորական այցելութիւնները ընդունիլ, այլ գիշերային հանդիսաւոր Պատարագէն անմիջապէս յետոյ վերստին քաշուեցաւ Ս. Սարգսի Վանքին միանձնարանը.

Առաջարկութեամբ Նորին Սրբազնութեան՝ որ իւր հրաժարագրէն ի վեր թէ՛ Ազգ. Պատրիարքարանի և թէ տեղական կառավարութեան հետ պաշտօնական հաղորդակցութիւնը դադրեցուցած է բոլորովին, և հաւանութեամբ Գաւառային Երես. Ժողովոյ՝ իբրեւ Առաջ. Փոխանորդ պաշտօնական գործոց հոգատարութիւնն ստանձնած է դարձեալ Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Դաղանճեան.

Թէպէտ Տ. Խորէն Սրբազան իւր հրաժարականը յետս կոչելու երեւոյթ չունի բնաւ, սակայն պաշտօնական մարմինք կը յուսան տակաւին գէթ 2-3 ամսեայ հանգստէ մը յետոյ, այն է Ս. Յարութեան Տօնին, կամ մայիսի Սահմանադրական տարեդարձին, յօժարեցնել զնորին Սրբազնութիւն՝ վերադառնալու համար յԱռաջ. Աթոռն.

—Կտաւեղէններու՝ Հայր-Սրբազանի վճիտ ջրոյն մէջ լուացման մասին վերջերս մասնաւոր ազդեցութեան շնորհիւ գըրուած արգելքին պատճառաւ, ներկարարաց և տպածոյի արհեստաւորաց գործադուլը կը շարունակէ տակաւին՝ ի դժբաղդութիւն հարիւրաւոր ընտանեաց, մինչդեռ ապրանքնին կը փտտուի հրապարակին վրայ.

Այս արգելք դրուած է առարկելով թէ կտաւներու պարունակած ներկերու բաղադրութիւնք կ՚աւրեն Հայր-Սրբազանի ջրոյն մաքրութիւնը, մինչդեռ քանի մը հարիւր տարիներու տեւական փորձերը կը ցրեն այս կասկածը.

Այս խնդիր՝ բանթող արհեստաւորաց կողմէ Կ. Պոլսոյ Առողջապահական Վարչութեան մանրամասն տեղեկագրուած ըլլալով, կը յուսացուի որ Պատ. Վարչութիւնն՝ յետ հարկապահանջ փորձին՝ իւր անվիճելի հեղինակութեամբ պիտի հաճի հաստատել անվնաս հանգամանքն նոյն լուացմանց՝ թէ՛ ի սփոփանս երկար ատենէ ի վեր անգործութեան մատնեալ նոյն արհեստաւորաց և թէ ի շահ նոյն իսկ կայսերական գանձուն.

—Գիշերային գողութիւնք զանազան ճարտարահնար միջոցներով կը յաճախեն վերջերս մանաւանդ Թուրքական թաղերու մէջ, յորս գիշերային պահակներու հսկողութիւն հաստատուած չէր ըստ արժանւոյն.

Անցեալ գիշեր ունեւոր Թուրքի մը տան մարդիկ և կանայք (Թուով երեք) որոշ որոշ կը մեկնին տունէն գիշերային այցելութեանց նպատակաւ. քիչ մը յետոյ՝ տան կանանց ձեւով սաւաններու փաթթուած երեք «կերպարանեալ կանայք» որք դարտնամուտ երեք ճարտար չարագործներ էին, կուգան նոյն տան դուռը բանալ կը սկսին. երբ քիչ մը յետոյ Թաղին պահապանն՝ որ ի սկզբան կանանց երթալը նշմարած էր, հոն կը հանդիպի և այս անմիջական վերադարձի մասին հարցում կ՚ընէ, անոնցմէ մին կանացի կեղծեալ ձայնով մը կը հասկցնէ թէ տունը բան մոռցած են զոր առնլով նորէն պիտի վերադառնան. ասոր վրայ պահապանն անկասկած կը հեռանայ. ծպտեալ չարագործք լաւ մը կը սոթտեն տունը և ճարպիկութիւն կ՚ունենան տանուտերց վերադարձէն առաջ՝ թռիչ տալ իրենց կապտած պաշարներուն.

Այս կարգի յանդուգն չարագործութեանց դէպքեր անմիջապէս գրաւելով կառավարութեան ուշադրութիւնն, զգուշութեան խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան. ի մէջ այլոց՝ արգիլուեցաւ խստիւ՝ գիշերային շրջագայութիւնը, պարկեշտ անձանց համար՝ գիշերուան ժամ 6էն և անծանօթներու համար՝ ժամ 3էն յետոյ. այս՝ և նման զգուշական կարգադրութեանց անձամբ հսկելու համար, Լիվա փաշան՝ և այլ աստիճանաւոր զինուորականք՝ գիշերն ի բուն փոփոխակի կը շրջագային փողոցներու մէջ և կը հսկեն անքթիթ հասարակաց անդորրութեան.

—Քաղաքիս արեւմտեան կողմն հազիւ քառորդ ժամու հեռաւորութեամբ, կառուցեալ շինութեանց առթիւ երեւան ելան գետնին տակ թաղուած հնադարեան ամրակուռ շէնքեր. ասոր մօտերէն քանի մը տարի առաջ գտնուած էին նաեւ մարմարեայ սիւնք և այլ ուշագրաւ առարկայք. կը կարծուի թէ այս տեղ եկեղեցավայր եղած է ժամանակին. կարծիք կայ նաեւ թէ դարեր առաջ՝ անդ եղած լինի զօրանոց, ուր կեցող պահակներ իբրեւ յառաջապահ պաշտօն ունէին կասեցնել մերձակայ Աղապեան նեղցէն քաղաքիս վրայ եղած անակնկալ յարձակումները.

—Աշնան ցամաքութիւնն ձմրան մէջ ապաճարակ թողուցած էր արդէն դուարները. այս ձախողութեան հետ միանալով ուրիշ աննպաստ պարագաներ, վերջերս մեծ կոտորած պատճառեցին ոչխարաց.

Գ. Կ. Ո.

ՊԱՐՏԻԶԱԿ, 13 փետր.

Մէկ ամիսէ ի վեր կազմակերպեալ է գիւղիս Թաղ. Խորհուրդն, որ լաւագոյն տարրերէ կազմուած ըլլալով սկսած է գործել ամենայն արդիւնաւորութեամբ. Նորընտիր Ժողովն իւր դիւանը կազմած է Ատենապետ ընտրելով Նշան էֆէնտի Սինանեան, Ատենադպիր՝ Յովհաննէս էֆէնտի Խաչերեան. Թաղական Խորհրդոյ առաջին գործն եղաւ Հոգաբարձութեան ընտրութիւնն, և իւն բանիբուն անձերէ նոր Ժողով մը կազմեց դպրոցական գործոց լաւ մատակարարութեան համար. Հոգաբարձութեան Պատ. անդամք ամենայն եռանդեամբ գործի սկսած են, ջանալով մանաւանդ կանոնաւորապէս վճարել դասատուաց թոշակներն.

—Անցեալ հինգշաբթի օր մեծ շքով տեղի ունեցաւ ըստ սովորութեան դպրոցական հանդէսն. երկսեռ խուռն բազմութիւն մը ներկայ էր յեկեղեցւոջ ուր տեղի կ՚ունենար հանդէսն. Հանդէսը փակուեցաւ Գեր. Դուրեանի ընտիր մէկ քարոզովն որ խորին տպաւորութիւն թողուց բոլոր հանդիսականաց վրայ.

—Պատ. Հոգաբարձութիւնն իւր դիւանը կազմած է Ատենապետ ընտրելով Մ. Յարութիւն էֆ. Քիւթնէրեան, Ատենադպիր՝ Աղասի էֆէնտի Ազարեան, Համարակալ՝ Միհրան էֆէնտի Տ. Անդրէասեան. Գանձապետութիւնը Դիւանին յանձնուած է.

Ե. Ա.

ՆԱՄԱԿ ԱՐՄԱՇԷ

Այլ եւս հասած են բարեկենդանի օրերն, որք Հայոց ազգին համար առաւել նշանակութիւն ունին ոչ թէ յանուն ուրախութեան ու ցնծութեան և պղպջուն կարմիր բաժակներու, որք կը պարպուին ի ձայն կաթողին և սիրալիր բարեմաղթութեանց, այլ եւ յանուն յիշատակի այն պատուական և անզուգական նախնեաց, որք առ սէր եկեղեցւոյ և ազգի անձանձրոյթ տքնեցան և նահատակեցան. Այս օրերուս մէջ ո՞վ չ՚գիտեր թէ մեծահանդէս կը տօնուին ի ձայն քաղցրալուր շարականաց և երգոց՝ նախ հայրապետն Հայոց մեծաց Սահակ Պարթեւ այն է հայ դեղջուկներու պաշտելին ու խնկելին ՙՀՆՏ՚ պապը, յետոյ և հետզհետէ Ս. Ղեւոնդեանք և Ս. Վարդանանք, որք արհաւալից դարու մը մէջ փայլեցան ու փողփողեցան իբրեւ դեղանշոյլ աստղեր, և մինչեւ ցայժմ իրաւամբ արժանացան յաւիտենական երախտագիտութեան.

Ասոր եւս կատարեցան այդ տօնք, մանաւանդ Վարդանանց տօնն, որ միանգամայն Դպրեվանուցս համար մասնաւոր նշանակութիւն ունի, զի իւր անզուգական բարերարին այն է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախըմբութեան յիշատակն եւս խառնուած է այդ տօնին մէջ. Եկեղեցին լուսազարդ կը պայծառանայ և խորանն ամենօրհնեալ Տիրամօրն ի լոյս կը շողայ. Ժամարարն ու պատարագողն էր Վահան վարդապետ Պարտիզակցի, ի ժամու հոգեհանգստեան, որ կատարեցաւ ի ձեռն սրբոյ ուխտիս գահակալ Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազանի. ի մասնաւորի և յիշատակեցան յաղօթս հոգիք համօրէն բարերարաց սրբոյ վանուցս հանգուցելոց ի Տէր, և յետ ժամերգութեան ի սեղանի բաժակներ առաջարկուեցան ի կենդանութիւն կենդանի բարերարաց ազգիս և ուխտիս.

Ցերեկոյի վեհարանի սրահին մէջ աշակերտք՝ որոց թիւն այժմ ճիշդ տասնեւվեց է, համախումբ ի ձայն շարականաց և երգոց հաստատեցին վայելուչ հանդէս նախագահ ունենալով դպրեվանուց Գեր. տեսուչ Սրբազանն ու հանդիսակից միաբանակիցն ուխտն ամբողջովին. ճառեր արտասանեցան, որոց մէջ ժառանգաւոր սանք կը փայլեցնէին այժմէն իրենց զգացմանց զարգացումներն, որք անշուշտ արդիւնք էին իրենց ընդունած արժէուն և նախահոգ դաստիարակութեանն ու կրթութեան. Կ՚արժէ աստանօր յիշատակել բանախօս սանուց անուններն և ճառերուն համառօտ իմաստն.

Աստուածատուր Համլաճեան, Թէքիրտաղցի, խօսեցաւ Վարդանանց վրայ և թէ ի՛նչպէս Հայ-քրիստոնէութիւնն յաղթական հանդիսացաւ ընդդէմ արեւապաշտից. Յովհաննէս Նիկողոսեան Կ. Պոլսեցի յիշատակեց կրօնից կարեւորութիւնն, իսկ Նշան Համամճեան Ատաբազարցի Ղեւոնդեանց նահատակութիւնը. Արտաշէս Սեբովբեան Ասլանպէկցի արտասանեց մի ոտանաւոր յանուն Տգիտութեան և իւր չարեաց. Նշան Տէրտէրեան Ադրամիտցի Սրբոց Թարգմանչաց, և Ներսէս Գալէմքեարեան Կ. Պոլսեցի գիտոյ գրոց վրայօք ճառեցին, իսկ Յարութիւն Կիւլէսէրեան Այնթապցի խօսեցաւ թէ հանդէսներու մէջ ի՞նչ փընտռել պէտք է. Ներսէս Փափազեան Վանեցի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տօնախմբութեան յիշատակութիւնն ընելով, երախտագիտութեան կարեւորութիւնը ցուցուց. Որովհետեւ այժմ վանքս ունի և քահանայացուներ որք հասակաւոր լինելով թէեւ ժառանգաւորաց մէջ չեն, այլ սակայն ուսմանց և ժամերգութեանց մէջ դասակից են, ուստի ի դոցանէ Կոստանդ Սարգսեան Պոլքրէյցի խօսեցաւ ըստ պարագայի աւուրն. Ապա ի ձայն «Այսօր Ցնծան» շարականի Սուրբ Աստուածածնի, ժառանգաւորք և հանդիսականք լսեցին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կոնդակն օրհնութեան զոր յառակալէս յղած էր նա իւր սանուց ի քաջալերութիւն, որոյ պատճէնն առ ստորեւ.

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՑ յորժ ժամանել հասցէ գիր ողջունի եւ օրհնութեան առ ամենայն աշակերտս Դպրեվանից Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ Զարխափան Ս. Աստուածածնի՝ յԱրմաշ, կալ եւ մնալ միշտ պաշտպանեալ ընդ ամենախնամ աջով Բարձրելոյն սրբասէր եւ առաքինի վարուք. ամէն.

Ընկալայ գնահատականին ձեր յուղարկեալ առ մեզ ի պատճառս նոր տարւոյ ի ձեռն պատուական վերակացուին վարժարանիդ Դպրեվանուց Զարխափան Ս. Աստուածածնի՝ Գեր. Տ. Մաղաքիա սրբազան Արքեպիսկոպոսի սիրելի եղբօր եւ հարազատի իմոյ ի Քրիստոս Մի առ մի ընթերցայ բազմաւ մտադրութեամբ գոգ իմի որոնելով յիւրաքանչիւր թուղթս ձեր զը շնորհս եւ զառաջադրութիւն Ամենասուրբ Հոգւոյն ի ձեզ բնակելոյ.

Շնորհ ունիմ, որդեա՛կք իմ սիրեցեալք, ամենեցուն ձեզ յաղագս աղօթից, որով պագատէիք առ Աստուած յաջողել մեզ յառաջիկայ տարւոջ եւ ի բազում հանդերձեալսն ի գործ վերակացութեան Ազգին եւ Եկեղեցւոյ, այլ զոր ի մեծաբանս անձին իբրու յերախտագիտութիւն բարեաց մեր և խնամակալաց Ժողովոյն գրէիք՝ աւելի և չափազանց համարիմ, զի ո՛չ ես և ո՛չ որ ընդ իս բարերար խնամածուք վարժարանիդ՝ գովութեան ակն ունիմք, այլ միայն զօգուտն Ազգին և զփառս Հայաստանեայց առաքելական Եկեղեցւոյ կամեցեալ անտեսել ի դաստիարակութեանդ ձերում՝ ցանկանալով ցանկամք վաղվաղել գալ ժամանակաց, յորս երանելի լինելոց եմք տեսանել զբազմութիւն գիտուն, օրինասէր և բոլորանուէր հոգեւորականաց յԱզգի մերում.

Գիտէք, որդեակք, եթէ որ առ եզերբ ծովակին Պաղեստինացւոց աշխարհին, ի Սամարիա և ի Հրէաստան ընդ Յիսուսի շրջեցան, ո՛չ որ որպէս բաւական էր՝ պատրաստեցան յընդունելութիւն Հոգւոյն Սրբոյ և աւետեաց Հօրն Երկնաւորի, և քառասնօրեայ անդամ կենակցութիւն Յարուցեալն Աստուծոյ ոչ բաւեաց լնուլ զաշակերտսն գերագանց քաջութեամբ, լիապատար գիտութեամբ և աննահանջելի նախանձու երկնաւոր արքայութեան, այլ հարկ եղեւ ըստ պատուիրանի Փրկչին աշակերտաց ամենեցուն ժողովիլ յԵրուսաղէմ և առանձնանալ ի Վերնատան. հանապազորդիլ յաղօթս և սպասել Միոյ գալստեան յերկնից Զօրութեան.

Արդ, աչաւասիկ, քաղաքն ձեր՝ վանքդ նուիրեալ փառաց Զարխափան Ս. Աստուածածնի և աչա վերնատունն առանձնութեան ձերոյ՝ վարժարանդ սահմանեալ ի պատրաստութիւն հոգեւորական պաշտօնէից. Հանապազորդեցէք ուրեմն յաղօթս և ի հսկմունս, ուսարուք զգիրս սուրբս, խորամուխ յանձնցարո՛ւք ի գաղտնիս գրուածոց երանելի Հայրապետաց, զարմացարո՛ւք ընդ ներշնչեալ հոգիս Թարգմանչաց սրբոց կտակարանաց և մատենագիր վարդապետաց Ազգին, և աչա հոգին Ցախիննական, որ գեղգիս մարդկան սրբէ յանօթ ընտրութեան, որ զառաքեալսն քաջալերեաց, զմարգարէսն ցցոյց, գնահատական համարձակեաց և զվարդապետսն ուսոյց՝ յցուսցէ և զձեզ առաքելական և մարգարէական շնորհօք, մասն բարի յաստուածային զօրութենէ գիցէ ի բանս ձեր և ի խորհուրդս, արութիւն և համարձակութիւն ներգործեսցէ ի վարս ձեր, յորդորեսցէ զսիրտս ձեր չանկանել երբեք ի փորձութիւն.

Եւ ես ինքն հանդերձ ամենայն ուխտիւ Եկեղեցւոյ կարդալով ի վերայ ձեր զանուն Աստուծոյ յօգնականութիւն՝ օրհնեմ զձեզ և աղօթեմ պահել զամենեսեան ի չարէ.

Որք յերուք
Փ. Կ. ԽՈՐԷՆ

Տուեալ ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պոլիս ի 20 յունվարի 1890 ամի Շնորհաց և ի թուականիս մերում ՌՅԼԸ
Թիւ կոնդակի 73

Յետ ընթերցման կոնդակի Գեր. տեսուչ սրբազանն պերճախօս շեշտերով հաստատեց թէ ո՛րքան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ունի կաթողին սէր և սրտագին գորով առ այս հաստատութիւն Դպրեվանուց, մինչ զի յաճախ այսպիսի օրհնութեան կոնդակներով կը քաջալերէ, ուստի բաղկատարած մաղթելու եմք միշտ առ Աստուած առաջի շնորհափայլ պատկերի ամենօրհնեալ Տիրամօրն, որ շնորհէ Նորին բարձր Սրբազնութեան երկար և անդորր կեանք ի մխիթարութիւն Ազգիս և ի փառս Հայաստանեայց եկեղեցւոյ և հաստատ պահէ ընդ երկար ամս իւր պատրիարքական գահուն վրայ.

Աւելորդ է ըսել թէ այս տարի միաբանական ուխտս և սանք դպրեվանուց լիովին վայելեցին բուն Բարեկենդանը. Ի սեղանի բաժակներ պարպուեցան ի կենդանութիւն Վեհ. Տ. Տ. Մակար Կաթողիկոսի Ամենայն Հայոց, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և պատուարժան Խնամակալութեան, բարերարաց ազգիս և սրբոյ ուխտիս և հուսկ ուրեմն, ի կենդանութիւն Գեր. Տ. Մաղաքիա Սրբազանի, որ այժմ արժանապէս ասա կը տնօրինէ և կը կարգադրէ զարժանն և զպիտանին անձանձրոյթ և անվհատ.

Դպրեվանուց սանք այսօր շնորհաւոր պահքի առթիւ ի համբոյր մատուցնելով իրենց Գեր. տեսչի սուրբ աջոյն, յանձնեցին մի ուղերձ, ուղղեալ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն իբր ի պատասխան երախտագիտութեան կոնդակին օրհնութեան.

Վահան վարդապետ ասա կ՚առաջէ և բարեկենդանի օրն իւր մէկ անմիջ առակաւն, զոր ի սեղանի ընթերցաւ, արժանացաւ ջերմագին ծափահարութեանց.

Շնորհաւոր պահք կը մաղթեմ քեզ, ո՛ Հայոց Ազգ.

ՆԱՀԱՊԵՏ

1890 փետր. 12,

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ յունուար ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Բարեգութ Տեարք եւ Ազնուասիրտ Տիկնայք.

Վսեմ. Զէնոպ պէյ Մէրամէթճեան իւր Ազնուափայլ գստեր՝ Օրիորդ Պարգեւի ամուսնութեան առթիւ, զոր ստացանք ի ձեռն Ալէք էֆ. օրագրի Պատուարժան վարչութեան ղրշ. 2160. Ի Բերա Եէնի Շէհիր ճամբէ, Տէլի Արամի սրճարանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ ձեռամբ Սարը Թօփալեան 432½, Թադէոս Մէնդիլեան՝ ձեռամբ Պապիկ էֆէնտի Պալըքճեանի 432, Յակոբ Գույումճեան Կեսարացի 324, Տիգրան Թաշճեան 324, Բարսեղ Սթամպօլլըեան 324, Զուքուր Չէշմէ խանի մէջ գանձանակի հասոյթ 289½. Կէյվէյու Միջագիւղէն պ. ... հասոյթ 200, Յարութիւն Սամանճեան իւր հանգուցեալ մօր հոգւոյն համար 100, Պ. Ս. և Ն. Ընկ. ոսկերիչ 95, Ռուբէն Փափազեան 60, Մկրտիչ Թօքաթլեան 54, Յովհաննէս Ներսէս Ալլահվերդեան 54, Լէոն Աստուածատուր 40, Տիգրան Յարութիւնեան սրճարանէն հացագին 50, Գրիգոր Զաքարեան 20, Բարեսէր Ոմն 20, Ստեփան Յ. Էպլեան 20, Գրիգոր Կէտիկեան 20, Մաքսի Քէշիշեան Օհան 20, Թոքմա Պալի Զէմգերճի 20, Մաքսուտ Ամբակում 20, Սիվրիհիսարցի Մ. Յովհաննէս Տօնէլեան 20, Սիվրիհիսարցի Մ. Յովհաննէս Խոսնեան 20, Ազարիկ Կարապետեան 16, Արմաշցի Մկրտիչ Խաչատուրեան 10.— Գումար 5115 ղրշ.

Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան Պատրիարք Հայր 36 հոխայ շաքարեղէնք. Տիգրանակերպի վաճառականներէն Կ. Տեարցի Յակոբ Գույումճեան նաեւ 620 հոխայ բրինձ, Կէյվէյու Միջագիւղի ազգայիններէն հաւաքեալ՝ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ 164½ հոխայ ձաւար, 3½ հոխայ ոսպ 1 հացի դանակ, Բարեպաշտ Ոմն 1000 հատ նարինջ, Բարսեղ Սթամպօլլըեան 2 ոչխար, Տիկին Եղիսաբէթ Հ. Կիւմիշեան 2 ոչխար, Զուքուր Չէշմէ Խանի մէջ բնակեալ գործաւորք 2 ոչխար, Պետրոս Պէյլէրեան 1 ոչխար, Յովակիմ Սթամպօլլըեան 78 հոխայ բրինձ, Քէմալեցի Սրճագործ արհեստաւորք 121 հոխայ սուրճ (կուտ), Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան՝ 1020 հատ սիկարի թուղթ, Թաթլը գույուի փառն թապլաքեարք՝ 79 հաց, 1 սափ, Տիկին Էօժէնի Ս. Աչճեան 1 անտուկ սիգարճէթ 11 քիլօնոց, Որբանոցիս ուսանողներէ ոմանք (Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ համար) 1 հատ բուրվառ պաթֆօն, 1 հոխայ ձէթ, 40 հատ սիգարմաչէթ մոմ, Միհրան Ճէրահեան 10 օրինակ «Մաղթանք առ Օգոստափառ Սուլթանն» Շապին Գարահիսարցի Տիկին Մարիամ 1 զոյգ արդյր աչտանակ, Տիկին Հ. Ն. Մ. 1¼ հոխայ թիֆթիկ, Նշան Կ. Պէրպէրեան 1 օրինակ «Մազիկ մանկանց», Տիկին Շուշակամ Յ. Տէր Սարգսեան 25 օրինակ «Հեզինէ կամ ծաղկանց կոզով», Յարութիւն Պէչկոզեան 1 օրինակ «Ընծայք քաղաքական աշխարհագրութեան».

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգային Հիւանդանոցի
Ատենադպիր — Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄՈՒՇԿԷՐՏԵԱՆ — ՄԻՔ. ՑԱԿՈՐԵԱՆ

ԱԶԴ

Վկայեալ դեղագործ մի կը խնդրուի, Կ. Պոլսոյ մօտակայ գաւառի մը համար. Դիմել Պաչճէ-Գաբու, Թաշ խան, թիւ 4, Ն. Գալփաքեան և Լ. Ասլանեան Տեարց դեղագործական վաճառատունը.   313   2—2

ԱԶԴ

Ի Գալաթաճէօրի Շիրքէթի քաղինոյին մէջ գտնուած քարով պիլարտօ մի ի վաճառ հանուած է չորս գրնտակներով, 22 սթէքաներով եւ այլ գործիքներով. Դիմել Ղալաթիա Նոքատունիկեան խան թիւ 14, Մէսէթեան Գրիգոր աղայի.   293   11—12

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ
Հիւանդութեանց

ՎԿԱՅԵԱԼ Փարիզի, Լոնտոնի և Վիեննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ. ՓՈՐՁ ԱՌԻՒ Եւրոպիոյ երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ.

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա — Կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պաշ Մարբէի մօտ Աղամանի փողոց թիւ 9, իւր բնակարանը.

Պոլիս — ժամ 9½ էն Պաչճէ Գաբու, Ալիճեան խանը.

Երկուշաբթի, Բերա և հինգշաբթի Պոլիս ազատաց ձրի.   48

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՍԱՆՍ ՏԸ ԲԱՑԹԸՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վըկայեալ Ամսդէրտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշի փողոց, թիւ 80. Հիւանդները կ՚ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց. Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները.   54

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի Օսմ. Հանրային Պարտուց Միացեալ արժէթղթոց տէրերուն թէ, Օսմ. Հանր. Պարտուց փետրուար 28 թուակիր ազդին համաձայն, կէս առ հարիւր (½ %) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց արժէթղթոց անուանական արժէքին վրայ.

Ա. այս պարտին 1890 մարտ 1|13էն սկսեալ իրենց Միացեալ արժէթղթոց թիւ 13 կտրօնները Պորտըֆէօյներուն հետ ներկայացնել Օսմ. Կայս. պանքային Պոլսոյ գրասենեկաց, Թարաքճըլար փողոց, ամէն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օր, առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ 2.

Ի փոխարէն վերոյիշեալ կտրօններուն, պատուիրագիր մը պիտի տրուի իրենց, որով տասն օր յետոյ պիտի ստանան իրենց ինկած տոկոսները.

Կ. Պոլիս, 28 փետր. 1890   2—5

ԱԶԴ ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ մարտ 1/13էն սկսեալ կէս առ հարիւր (½ %) տոկոս մը պիտի վճարուի Օսմ. Հանր. Պարտուց Միացեալ արժէթղթոց թիւ 13 կտրօններուն վրայ.

Կ. Պոլիս, 28 փետր. 1890   2—5

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչուն ալընաճագ թավուգ, բիլիճ վէ հինտի վէ օրտէկին գարարը գաթիսի իչայու չուպաթը բուլմըն եւիմի պիրինճի չարշէնպին կիւնի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզգիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ սէքիզէ գատար Խազինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր.

17 շուպաթ 305
244   3—3

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչուն ալընաճագ բուղտէյը զէյթին մինագասաընա պաշլանաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշէնպին կիւնլէրի Խազինէի Խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր.

14 շուպաթ 305
243   3—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նգօտրատա պուլունաճագ ասաքիրի շահանէ իչուն իւչ եւլիգ այթը սէնէյի մարիյէ իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէյի քեամիլէ զարֆընտա միւգթէզա օլուպ մահալլինճէ մէվգի միւնագասայա վազ օլունան էրզագը միւթէնէվվիանըն պուրաճա իթալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

19 շուպաթ 1890   329
Նօ. 27   2—3

ԻԼԱՆ
ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ թաժնիյէ խարճի իչուն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի օլուգճա ալընմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան մատէն եաղը վէ խաճ վէ գալըն գըննապ վէ սիճիմ վէ գաթրանը խալաթ վէ տօն եաղը վէ խաթէրօրչինէ զիֆթ գաթրան քիւքիւրթ վէ չիրէ վէ եումուշագ բէզ տէօքմէսի ֆիյաթը մալիւմէլէրի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չուպաթը բումինին եիրմի տէօրտիւնճի կիւնի գարարը գաթիյի վիրիլէճէկինտէն իթաալինա թալիպ օլանլարըն մազգուր Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

19 շուպաթ 1890   330
Նօ. 28   2—3

Արտօնատէր   Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Օ Գրուտտոն, 94, Եէնի քաչէք Գալդըրըմ, Վալիտէյի դիմաց

Զմրան համար արանց եւ տղայոց վերարկուներու և զգեստներու աչագին մթերք, 50 % տարբերութեամբ ուրիշ խանութներէն.

	Ղրշ.
Զմրան գծաւոր բանդալօն ընտիր ձեւ և կարուածք	45
Պատրաստ Ռոպ տը շանպըը, արտասովոր գին	90
Պաշտօնական զգեստ, ռըտէնկոդ, բանդալօն և ժիլէ՝ Սլտանի կերպասէ	240
Բուն թիֆթիկէ բալդօ, ամբողջ բուրդ, մինչեւ հիմա չտեսնուած գին	210
Գաւդոր բալդօ մէջը սադէն կամ ֆլանէլ, Սլտանի կերպաս, չլսուած գին	170
Ֆրիզէ բալդօ ամբողջ բուրդ, օքսֆորտի ձեւ	160
Բոլըրին բալդօ գեղեցիկ շրվինգէ, ամբողջ բուրդ, ոչինչ գին	120
Էլպէօֆի կերպասէ բանդալօն ամբողջ բուրդ	60
Ռուսէի կերպասէ բանդալօն շատ վայելչաձեւ	70
Զմրան բալդօ, մէջը ֆլանէլ, ամբողջ բուրդ	115

Աչագին մթերք տիկնանց և օրիորդաց վերարկուներու և մեկնցներու.—0

Գործատան վաճառատունը նոր միջոցներ ձեռք առած է, որով կարող է գաւառներն ալ ղրկել խնդրուած ապրանքները.   (1)

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լօնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս

Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՑՈՒԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, նոյնպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Եօռկիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ.—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունիմ ծանուցանել իմ բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իմ խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ ֆրանսական նիւթերով և Փրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	դրշ.	95	Պալատական կալոշ	դրշ.	45
Պոթին	»	67	Կանանց մաշտակ	»	40
Մոյկ	»	150	Կանանց սկարբին	»	45
Սկարբին	»	52			

Ինչպէս յաճախ կը տեսնուի զանազան ծանուցմանց մէջ, մեր արհեստակիցք ոմանք, սովոր են, երբ ապրանք մը աժան կը ծախուի, ըսել յաճախորդաց թէ, չինուածքին մէջ թերութիւն կայ. մեր Արգոյ յաճախորդք, կրնան վկայել թէ մենք աժան և թէ լաւ պատրաստուած գաղղիական կօշիկներ կը վաճառենք, և կրնանք վաճառել. վասն զի մենք նախնական նիւթն, ուղղակի Գաղղիայէն բերել կուտանք, և ո՛չ թէ Մերճանէն կը գնենք այլոց նման. մենք ապրանքը գնած ատեն կը չափենք և ոչ թէ վաճառած, հետեւաբար հաստատութիւնն զգուշացնելու համար այլ ընդայլոյ հրատարակութիւններէ, կը հրաւիրենք վերստին գալ, անձամբ ստուգել, և շահաբերական առաւելութեանց չզրկուիլ։ 291 1—20

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr. DE JONGH

ԱՍՊԵՏ ՊԵԼՃԻՈՅ ԼԵՕՊՈԼՏ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑՆՈՒՆ. ԱՍՊԵՏ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅ ԼԷՕՆԷԼԻ ՍՊԱՑ ԻՏԱԼԻՈՅ Ս. ՄՈՐԻՍ ԵՒ ԼԱԶԱՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑՆՈՒՆ

Զուտ եւ բնական. դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Իւր տեսակին մէջ մինչև ցայժմ եղածներուն բոլոր բժշկական յատկութիւններն

Գերազանցապէս գեր ի վեր ամէն կամ բաղադրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամենէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ճռզածութեան 87

Հիւծման, և բոլոր խոյլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն սրուակներով որք գրուած են և նիշ, իմ պիտակի վրայ կը կրեն ՏՐ. ՃՕՆԿԻ և ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈԼՏ եւ ԸՆԿ. ստորագրութիւնն։—Զգուշանալ կեղծերէն

Կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՖՈՐՏ և ԸՆԿ. 210. Հայ Հօլպորն, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի. Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒ, Վոյվոտա փողոց, 54. 56 և 58, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս—Փոքրաքանակ կը վաճառուի դեղատանց մեծ մասին մէջ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրջազգեստներ, քօսշեներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրամով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և սա կը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 101

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կորովութեան փաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապառումը. կը կասեցունէ կենսական ոյժերու ․․․ և է կորուստ որ յառաջ եկած է ․․․ եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սոսր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ սխտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՕՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային զգայութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ զգայութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ ․․․ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ միսանաց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի զոր ծածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց ․․․ յաւելումը եւ կորութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը զոր վարժութիւնն հիւանդը չատուց ի վեր կ․ ․․․ էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած զաղմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

65

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյին, 95 եւ 97։

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱՅՐՍՈՒՆ սարուընէ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ գնա ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի բորբոքումի, յօդացաւի, ցաւերու, վէրքերու, խոցերու եւայլն։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ (փնտռել մեր ստորագրութիւնը։) 85

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Նուրը Օսմանիէ մզկիթի դիմաց, չուկային դուռը թիւ 19, և դարձեալ նոյն փողոցին մէջ բիչ մը վերօք իւր մասնաճիւղն թիւ 5.

Պատիւ ունիմք ծանուցանել, մեր յարգոյ յաճախորդաց թէ թող չխաբուին, ներկայիս որ ժողովրդեան օգտակար լինելու պատրուակաւ, կօշկակարաց ոմանց ըրած ծանուցումներէն՝ որք կօշկաց աժան վաճառում մը կը յայտարարեն. պէտք է գիտնալ թէ երբէք և ոչ մի արհեստաւոր արժէքաւոր լաւ ապրանք մը, չկրնար վաճառել իւր արժէքէն պակաս, և ոչ մի պարագայի մէջ, ուստի երբ մեր պատուարժան յաճախորդք, աժան կօշիկ գնել կ'ուզեն մենք ևս կրնամք նոյն վաճառած միևնոյն գներով, միևնոյն Փրանսական ապրանքները կօշիկի վերածել, և վաճառել սա միայն զեկուցանելով, ըստ Թրքական առածին թէ, «Հէր տիւքեան քէնտի փիրասը իլէն», ուստի թող չխաբուի, և ո՛չ մէկը թէ Օսմ. ոսկին 95 դրուշի կրնամ գնել, վասն զի նա միշտ 108 և երբեմն ալ բան մը աւելի կ'արժէ. զօրաւոր փաստ մ'ալ սա է թէ՝ մինչեւ Փրանսական բնտիր ապրանքներ 1 կամ 2 և կամ 5 առ 100 յաւելումով գտած են՝ ինչպէ՞ս չինուածն 30 առ 100 զեղչով կը ծախուի՝ երբ նա ըստ առաջնոյն լաւ պատրաստուած լինի. իրաց այս վիճակին մէջ որոնք որ չուզեն հաւատ ընծայել, իւր փորձ թող գնեն մէկ մէկ զոյգ և հասկնալով, գնահատեն ընտիր ապրանաց ճշմարիտ արժէքն և քաջալերեն ճշմարիտ և բանգէտ արհեստաւորներն։

Զեմք կրնար ուրանալ թէ՝ ասկէ 10—15 տարի յառաջ, Հայոց մէջ երևելի և արհեստաւոր կօշկակար մը չկար մինչեւ այսօր, հրապարակի վրայ կան հայ կօշկակարներ, որք պանծանօք կրնամ ըսել թէ գերազանցած են օտար ազգի կօշկակարներն, նա մանաւանդ Յոյներն որոնց յառաջագոյն կը համարուէր սոյն արհեստ՝ ուստի կը հրաւիրեմ հայ երիտասարդութիւնը ակնարկ մը նետել կօշկակարաց դասուն վրայ և փորձով հաստատել թէ հայ կօշկակարք կրնան մրցիլ յունաց հետ, և յետ իմաստասիրելոյ ջանալ քաջալերել իւր ազգի արհեստաւորներն, որպէս զի սոքա ևս աշխատին աւելի ևս ծաղկեցնել արհեստն, և նոր արհեստի դիմող երիտասարդաց կենդանի տիպարներ ըլլան։ Վաճառատանցս մէջ կան, և կը պատրաստուին արանց և կանանց համար ամեն տեսակ կօշիկներ չափաւոր գներով։ 313 2—13

ԿԵԱՆՔ. ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ. ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԻԼՐՈՋ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Նոյնպէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զօրացունէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը փարատէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southa...pton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։

Ոցկը վաճառուի Փ. և Ն. Քանչիւք եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Խոման Քարուանա, Ղալաթիա, Նիւսէք Քալարրիմ 95 և 97. Քիւչիւքեան ․․․ղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Նէկի ճամփ և 163 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիրի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։ 16

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

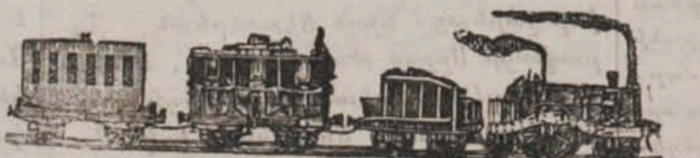

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 3 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 —	10 30	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5 ...	5 30	6 —	6 30	...	...	...	...
Կում-գափու	6 9	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 39	12 13	1 39	2 8	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	...	...	...	...
Եէնի-գափու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 3	10 13	10 43	11 43	12 17	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Չաւուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 48	12 22	1 49	2 17	2 49	3 18	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 53	10 23	10 53	11 54	12 25	1 54	2 20	2 53	3 22	4 24	4 54	5 23	5 55	6 25	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 34	8 12	8 39	9 6	...	10 4	10 34	11 6	12 6	— ...	2 6	...	3 4	3 36	4 34	5 6	5 31	6 8	6 36	7 6	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	12 16	— ...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	...	6 26	...	7 15	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	...	...	...	12 24	— ...	...	...	...	...	...	...	...	6 34	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	51	43				
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...	...	...	...
Ս. Ստեփանոս	6 30	7 —	...	8 —	8 30	...	9 30	...	...	11 26	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	...	6 27	...	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	11 37	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 42	7 5	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 51	10 24	10 52	11 51	1 25	1 53	2 25	2 54	3 21	4 23	4 53	5 54	6 24	7 —	7 16	...	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 5[illegible]	10 28	10 56	11 55	1 28	1 57	2 28	2 58	3 25	4 27	4 57	5 58	6 28	...	...	...	...	...	...
Չաւուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գափու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	[illegible]	10 4	10 34	11 2	12 1	1 34	2 3	2 34	3 4	3 31	4 33	5 3	6 4	6 34	...	...	...	...	...	...
Կում-գափու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 7	12 8	1 38	2 7	2 38	3 8	3 35	4 38	5 8	6 8	6 38	7 11	7 27	...	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 [illegible]6	10 16	10 46	11 15	12 16	1 46	2 15	2 46	3 16	3 43	4 46	5 16	6 16	6 46	7 20	7 35	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ ․․ և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 196

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կ. ԽԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

10 Ճէլալ-պէյ խանի տակը 10

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ

ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հռչակաւ, թէ գաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յաճախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌՄՈՒՆՔ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ 52

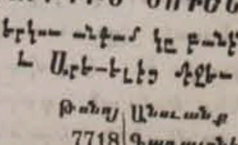

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որու շոգենաւերը կը բանին Լիվերփուլէ և Արեւելեան մէջ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4841
Էդրուրիա	7718	Պօթնիա	4535
Սէրվիա	7391	Սամարիա	2574
Օրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարագոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մարօգգօ	1855
Էրպուրկ	1614		

Ատլաս շոգենաւը, նաւապետ Պարլօու, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 7ին։

Թըրինիտատ շոգենաւը, նաւապետ Քրենկ, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի մարտ 18ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

196